

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101006/I/2015/3374140459

**Nové možnosti v zdaňovaní prostredníctvom
selektívnych daní**

Diplomová práca

2015

Michal Sopoliga

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101006/I/2015/3374140459

**Nové možnosti v zdaňovaní prostredníctvom
selektívnych daní**

Diplomová práca

Študijný program: Daňovníctvo a daňové poradenstvo

Študijný odbor: 6271 Financie, bankovníctvo a investovanie

Školiace pracovisko: Katedra financií

Vedúci záverečnej práce : Ing. Juraj Válek, PhD.

2015

Michal Sopoliga

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum: 29.04.2015

.....

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie Ing. Jurajovi Válekovi, PhD. za odbornú pomoc, vedenie, trpezlivosť, ochotu, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce

ABSTRAKT

Sopoliga, Michal: Nové možnosti v zdaňovaní prostredníctvom selektívnych daní – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financií. – Ing. Juraj Válek, PhD.– Bratislava: NHF EU, 71 str.

Cieľom diplomovej práce je vymedzenie možnosti zdaňovania marihuany prostredníctvom spotrebnej dane. Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 11 grafov, 8 tabuliek, 1 schému. V prvej kapitole - súčasný stav riešenej problematiky doma i v zahraničí analyzujeme spotrebné dane v Európskej únii. V metodológii približujem metódy a postupy použité pri tvorbe práce. V časti výsledky analyzujeme vývoj v oblasti zdanenia marihuany v štáte Colorado a s dopadom na kriminalitu, zdravie a ekonomiku. Podrobne analyzujeme stav užívania drog v Európskej únii so zreteľom na marihuanu. Porovnávame prohibíciu a reguláciu a snažíme sa na základe získaných informácií vytvoriť spotrebnú daň z marihuany.

Kľúčové slová: harmonizácia, Európska únia, spotrebné dane, drogy, spotrebná daň z marihuany

ABSTRACT

Sopoliga, Michal: New options in taxation through excise duties - University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of finance– Ing. Juraj Válek, PhD.– Bratislava: NHF EU, 71 str.

The aim of the thesis is to determine the possibility of taxation of marijuana through the excise taxes. The thesis is divided into 4 chapters and contains 11 graphs, 8 charts, 1 scheme. In the first chapter - the current condition of solving problems at home and abroad, we analyze excise duties in the European Union. In methodology chapter we approximate methods and procedures used during the development of this work. In last chapter we analyse developments in the taxation of marijuana in Colorado and impact on crime, health and economy. Exact analysis of using drugs in the European Union especially marijuana will be provided. We compare prohibition model versus regulation model. Based on the received information we create proposal of the excise duty on marijuana.

Key words: harmonization, European union, excise duties, drugs, excise tax on marijuana

Obsah

Úvod.....	10
1. Súčasný stav nových možností zdaňovania	11
1.1 Harmonizované spotrebné dane v Európskej únii.....	11
1.2 Neharmonizované spotrebné dane v Európskej únii	15
1.2.1 Spotrebné dane na potraviny	16
1.2.2 Spotrebné dane na ochranu životného prostredia – priame.....	19
1.2.3 Spotrebné dane na ochranu životného prostredia – nepriame , ...	23
1.2.4 Ostatné neharmonizované spotrebné dane	29
1.3 Legislatívna úprava regulácie trhu z omamnými látkami	30
2 Cieľ práce.....	35
3 Metodika práce a výsledky skúmania	36
3.1 Teoretické prístupy ekonómov skúmanej problematiky	36
4 Legalizácia a možnosti zdanie marihuany	38
4.1 Riešenie skúmanej problematiky v Spojených štátoch amerických	38
4.1.1 Dopyt po marihuane v Colorade.....	40
4.1.2 Legalizácia marihuany.....	42
4.1.3 Zdravotné dopady	43
4.1.4. Daňové výnosy z marihuany	44
4.2 Riešenie skúmanej problematiky v Európskej únii	48
4.2.1 Analýza záchytovej drogy v Európskej únii.....	49
4.2.2 Užívanie a problémy súvisiace s drogami	51
4.2.3 Hospitalizácia a nástup do liečebne.....	53
4.2.4 Od prohibície k regulácii	55
Záver.....	60

Slovník

ALICE RAP – Európsky výskumný projekt spolufinancovaný Európskou komisiou

EMCDDA – Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť

THC – tetrahydrokanabinol účinná látka v marihuane

CBD – cannabidiol účinná látka v marihuane

UNODC – Úrad Organizácie spojených národov pre drogy a kriminalitu

Marijuana Cash Fund – Štátny fond v štáte Colorado do ktorého sa odvádza výnos z dane

indoor – marihuana pestovaná v uzavretých priestoroch

outdoor – marihuanu pestovaná vo vonkajšom prostredí

El Paso Intelligence Center – Oddelenie amerického súdnictva zaoberajúca sa drogovou problematikou

Úvod

Súčasný trend globalizácie čoraz viac prepája jednotlivé krajiny, nie je to inak ani v prípade Slovenskej republiky, ktorá je členom Európskej únie. Krajiny v oblasti daní čoraz častejšie integrujú svoje daňové systémy aby sa stali viac konkurencie schopnými, zjednodušili pohyb osôb a kapitálu. V Európskej únii prebieha proces harmonizácie a to hlavne na úrovni nepriamych daní. Z komplexnosti problematiky nepriamych daní sme sa rozhodli spracovať spotrebné respektíve selektívne dane.

Pri bližšej analýze spotrebných daní v Európskej únii sme sa rozhodli v úvode diplomovej práce rozobrať spotrebné dane, ktoré sú harmonizované vo všetkých 28 krajinách Európskej únie. Neskôr sme sa zamerali na analýzu spotrebných daní, ktoré sú legislatívne vymedzené v jednej alebo viacerých krajinách.

Hlavný cieľ práce je vymedzenie možnosti zdaňovania marihuany prostredníctvom spotrebnej dane. V zdanení marihuany vidíme veľký potenciál, lebo je podobná alkoholu a tabakovým výrobkom s ktorých je spotrebná daň už harmonizovaná na úrovni Európskej únie. V prípade parciálnych cieľov sme sa rozhodli o rozbor dane z marihuany v Spojených štátoch amerických od jej zavedenia, historickým vývojom ovplyvnenými drogovými zákonmi od roku 1914 až po súčasnosť. Ďalším parciálnym cieľom bola analýza stavu marihuany v Európskej únii.

Spojené štáty americké mali výrazný vplyv v medzinárodnej drogovej politike a boli aj pri vzniku všetkých troch dohovoroch Organizácie spojených národov o drogách. Marihuana má v lekárstve dlhoročnú tradíciu, ktorá siaha až do staroveku. Dokonca aj v histórii Spojených štátov mala marihuana svoje miesto v medicíne a priemysle. Zmena nastala vplyvom väčšieho prívlevu imigrantov, keď sa väčšinová ekonomicky rozhodujúca a normotvorná populácia v Spojených štátoch amerických, rozhodla odlíšiť od etnických skupín odmietnutím marihuany. „Represia voči marihuane vznikla ako nástroj proti, farebným“ a o to neprijateľnejšie je, že vydržala do dnes, keď je rasizmus považovaný za trestný čin.“¹

---

¹ Preklad citátu z: VIKTOR A. DEBNÁR 2005. *Konopí a marihuana*. 1. vyd. Volvox Globator, 2005. s. ISBN 80-7207-584-5

1. Súčasný stav nových možností zdaňovania

Európska únia si počas svojej histórie prešla rôznymi formami integrácie, každý stupeň integrácie mal za následok zblížovanie krajín v oblastiach právnych, sociálnych a ekonomických. Počet členských štátov sa v priebehu vývoja zvyšoval až 1. júla dosiahol súčasných 28 krajín. Integrácia v rámci Európskej únie prebieha naďalej, avšak je potrebné si uvedomiť rozličný vývoj v histórii a kultúre jednotlivých krajín. Vývoj daňových sústav štátov európskej únie stále nie je jednotný, čo je následok vyššie spomenutého historického a kultúrneho vývoja.

Selektívne resp. spotrebné dane sú považované historicky za najstaršie dane. V porovnaní harmonizácie priamych a nepriamych daní platných v Európskej únii, zistíme že nepriame dane sú harmonizované vo väčšej miere, avšak treba uviesť, že stále nie sú jednotné. Dôvodom väčšej harmonizácie nepriamych daní je, že sú pomerne jednoduchšie v ich aplikácii do ekonomickej reality.

Na základe vyššie spomenutého môžeme rozdeliť selektívne dane na dve skupiny a to na tie, ktoré sú harmonizované smernicami a nájdeme ich v každom členskom štáte a potom tie ktoré nie sú harmonizované a sú často platné len v legislatíve jeden z členských krajín.

1.1 Harmonizované spotrebné dane v Európskej únii

Vývoj harmonizácie spotrebných daní s alkoholom siaha až k 1.1.1993 kedy sa spojil vnútorný trh medzi členskými štátmi európskej únie. Harmonizácia bola potrebná najmä z dôvodu rozdielnej štruktúry, legislatívnej definície alkoholu, predmetu dane, základu dane a v neposlednom rade aj sadzby dane. Úplná harmonizácia v oblasti sadzby dane nebola, podľa ministrov členských štátov potrebná, pretože nedeformovala trh. Následne sa však ministri zhodli na minimálnych sadzbách pre spotrebnú daň z alkoholu. V súčasnosti poznáme štyri základné kategórie spotrebných daní z alkoholu pivo, víno, iné ako pivo a víno a medziprodukty, etylalkohol (liehoviny).²

---

² EUROPEAN COMMISSION *Alkoholické nápoje* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/alcoholic_beverages/index_en.htm >

Tabuľka č.1 hlavné ciele smernice rady 92/83/EHS³

Zosúladenie štruktúry alkoholických nápojov
Zadefinoval kategórie alkoholických nápojov (pivo, víno, iné ako pivo a víno (kvasené nápoje), medziprodukty a lieh).
Predpisuje základ, z ktorého sa vypočíta spotrebná daň.
Znížené sadzby pre malé pivovary, malé liehovary, a niektoré nápoje ako napríklad ouzo a rum .
Zavedenie osobitých ustanovení pre niektoré regióny Španielska.
Možnosť pre Veľkú Britániu vyňať produkty ako čierne pivo a Angostura.
Poskytuje všeobecnú výnimku na alkohol, ktorý nie je určený na konzumáciu ako nápoj.

Zdroj: vlastné spracovanie [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0083:en:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0083:en:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0083:en:HTML) htm

Vo všeobecnosti platí, že spotrebná daň by mala zdaňovať ten druh alkoholu, ktorý slúži konzumáciu spotrebiteľovi ako nápoj. Smernica Rady 92/84/EHS smernica, ktorá rieši aproximáciu sadzieb spotrebných daní z alkoholu. V tabuľke č.2 sú minimálne sadzby spotrebnej dane z alkoholu:⁴

Tabuľka č.2 minimálne sadzby z alkoholu

Pivo 0,748 EUR za hektoliter podľa stupňa Plato, alebo 1,87 € za hektoliter/stupeň alkoholu finálneho produktu
Víno a šumivé víno je zdanené sadzbou 0 %
Medziprodukt je to 45 EUR za hektoliter produktu
Lieh je zdanení 550 EUR na hektoliter čistého alkoholu

Zdroj: vlastné spracovanie [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0084:en:HTML)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0084:en:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0084:en:HTML) htm

Spoločný režim zavedenia tabakových výrobkov v Európskej únii bol zavedení k 1.1.1993. Je to dôsledok dlhodobejšieho procesu a diskusií na pôde európskeho spoločenstva. Všetko sa začalo bielou knihou v roku 1985. Rozdielnosť názorov podobne ako v prípade zdaňovania alkoholu. Komisia Európskej únii navrhla úplnú harmonizáciu v oblasti spotrebných daní z tabaku. Rada Európskej únie však nepovažovala úplnú harmonizáciu za potrebnú pre riadne fungovanie spoločného trhu. Výsledkom rozporu

³ EUROPEAN COMMISSION *Alkoholické nápoje* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0083:en:HTML> htm >

⁴ EUROPEAN COMMISSION *Alkoholické nápoje* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0084:en:HTML> >

medzi Radou a Komisiou je, že v súčasnosti nemáme úplnú harmonizáciu spotrebných daní na tabakové výrobky. V súčasnosti platné smernice pre členské štáty stanovujú definíciu tabakových výrobkov a prostriedky zdanenia. Analogicky ako pri alkohole bola stanovená minimálna požadovaná miera zdanenia spotrebnou daňou. Následne je v kompetencii členských štátov jej následné zvýšenie. Každé štyri roky sú prehodnotené sadzby daní z tabakových výrobkov. Komisia musí pre Radu vykonávať analýzu štruktúry a sadzieb spotrebných daní z tabakových výrobkov. Spotrebné dane plynú do rozpočtov členských štátov, avšak Európska únia reguluje výšku sadzieb tabakových výrobkov z ohľadom na zdravotný dopad. Európska únia podpísala dohodu so Svetovou zdravotníckou organizáciou.⁵ Oproti smernici, ktorá upravuje spotrebnú daň z alkoholu je smernica pre tabakové výrobky upravovaná častejšie je posledná v súčasnosti platná verzia je Smernica Rady 2011/64 z 11.6.2011, ktorá upravuje⁶:

Tabuľka č.3 Smernica o tabakových výrobkoch:

definuje kategórie tabakových výrobkov (cigarety, tabak na šúľanie cigariet, cigár a cigariet, iný tabak na fajčenie)
zavádza všeobecné zásady na zdaňovanie tabakových výrobkov
stanovuje minimálnu spotrebnú daň vo výške 57% z váženého priemeru maloobchodnej predajnej ceny cigariet;
stanovuje minimálnu spotrebnú daň vo výške 64 eur na 1000 cigariet bez ohľadu na ustanovenie platné vyššie
určuje minimálne sadzby krájaného tabaku na šúľanie cigariet, a to 40% priemernej maloobchodnej ceny, alebo 40 euro za kilogram
určuje minimálne ceny za cigary a cigarky, a to 5% maloobchodnej predajnej ceny vrátane všetkých daní alebo 12 EUR na 100 kusov alebo na kilogram;
určuje minimálne sadzby pre iný tabak na fajčenie, a to 20% maloobchodnej predajnej ceny vrátane všetkých daní alebo 22 EUR na kilogram.

Zdroj: vlastné spracovanie

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/tobacco_products/index_en.htm

Táto smernica ďalej upravuje, povinnosť pre členské štáty uplatniť kombinovanú spotrebnú daň pozostávajúcu zo špecifickej dane a percentuálnej časti spotrebnej dane.

⁵EUROPEAN COMMISSION *Tabakové výrobky* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/tobacco_products/index_en.htm >

⁶EUROPEAN COMMISSION *Energetické výrobky* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:176:0024:0036:EN:PDF> >

Hlavnou podstatou daní z energetických produktov je dosiahnutie environmentálnych cieľov. Diskusia ohľadne potreby vytvorenia takýchto daní siaha do 90 rokov minulého storočia. Hlavný podiel má konferencia OSN z roku 1992 o životnom prostredí na základe ktorej sa zvolila stratégia zníženia emisií skleníkových plynov za použitia ekonomických nástrojov. V tomto období Komisia Európskej únie prišla z návrhom na harmonizáciu v oblasti dane z uhlíka a energie, aby stabilizovala emisie CO₂ vzniknuté pri ich používaní. Tento návrh však neprijímal Rada ministrov hospodárstva a financií členských štátov a žiadala aby Komisia vytvorila iný návrh na základe súčasného systému spotrebnej dane z minerálnych olejov. K zhode prišlo až v roku keď sa 27.10.2003 Rada ministrov rozhodla prijať návrh z roku 1997. Smernica Rady 2003/96/ES, ktorý sa na jednu stranu odrážal obavou o zhoršujúce životné prostredie avšak zabezpečil členským krajinám aby vnútorný trh spoločenstva fungoval správne. Táto smernica mala za následok zvýšenie minimálnych sadzieb na úrovni spoločenstva, zrušenie limitov na minerálne oleje a všetky energetické produkty ako uhlie, zemný plyn a elektrinu.⁷

Tabuľka č.4 Hlavné ciele zavedenia Smernica Rady 2003/96/ES

zlepšenie fungovania vnútorného trhu
zabezpečenie väčšieho rešpektu k životného prostredia
zvýšiť zamestnanosť zvýšením energetického zaťaženia na úkor zníženiu daňového zaťaženia práce

Zdroj: vlastné spracovanie

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/energy_products/index_en.htm

Európska komisia očakáva, že bio palivá ako napríklad rastlinné oleje z poľnohospodárskych zdrojov môžu nahradiť v krátkodobom respktíve v strednodobom horizonte až 20 % benzínových a dieselových pohonných hmôt. Snahy o podporu alternatívnych zdrojov boli prijaté Európskou komisiou v roku 2001 ako akčný plán spolu s dvomi smernicami na podporu používania alternatívnych palív v doprave.⁸

⁷EUROPEAN COMMISSION *Energetické výrobky* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/energy_products/index_en.htm >

⁸EUROPEAN COMMISSION *Energetické výrobky* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/energy_products/alternative_energy/index_en.htm >

Tabuľka č.5 spoločného zdaňovania v oblasti zdaňovania energetických výrobkov a elektriny Smernica Rady 2003/96/ES:

minimálne sadzby spoločenstva pre energetické produkty, zrušenie limitov na minerálne oleje a všetky energetické produkty ako uhlie, zemná plyn a elektrinu.
obmedzenia narušujúce hospodársku súťaž, ktoré v existovali medzi členskými štátmi v dôsledku rozdielnych sadzieb dane z energetických produktov
Rozdielny prístup národných legislatív v predmete dane z minerálnych olejov a ostatných energetických produktov, ktoré narúšali hospodársku súťaž v spoločenstve
zvýšiť motiváciu k účinnejšiemu využitiu energie a aby bola znížená závislosť na dovoze energie a znížené emisie CO ₂
možnosť pre členské štáty motivovať subjekty pomocou daňových stimulov pri znížení emisii

Zdroj: vlastné spracovanie

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/energy_products/index_en.htm

Prvá smernica 2003/30/EC prijatá v máji 2003 podporovala využívanie biopalív alebo iných obnoviteľných palív pre dopravu. Povinnosť vyplývajúca zo smernice pre členské štáty je zabezpečiť minimálny podiel predaných biopalív alebo iných obnoviteľných palív na 5,75 % najneskôr v roku 2010. Ak tak neurobí je povinná odôvodniť nesplesnie cieľov smernice spoločenstva.⁹Druhá smernica len dopĺňala článok 16 smernice 2003/96/EC. Doplnenie umožňuje členským štátom uplatnenie zníženej sadzby spotrebnej dane na čisté alebo zmiešané biopalivá ak budú použité v doprave ako motorové palivo.¹⁰

1.2 Neharmonizované spotrebné dane v Európskej únii

Pre prehľadnosť a celistvosť práce sme sa rozhodli rozdeliť neharmonizované dane na spotrebné dane na potraviny, ochranu životného prostredia (priame, nepriame) a ostatné. Do kategórie neharmonizovaných spotrebných daní patrí: spotrebná daň z nealkoholických nápojov, spotrebná daň z kávy, spotrebná daň zo zmrzliny, medziprodukt, spotrebná daň - sladkosti, zmrzlina a nealkoholické nápoje. Do druhej skupiny spotrebných daní na ochranu životného prostredia patria: dodatočné poplatky na energetické výrobky

⁹EUROPEAN COMMISSION *Smernica 2003/30/EC* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:123:0042:0046:en:PDF> >

¹⁰EUROPEAN COMMISSION *Smernica 2003/96/EC* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0096:en:HTML> >

a elektrinu, spotrebná daň na motorové vozidlo, daň z jadrového paliva, spotrebná daň na distribúciu reklamných obežníkov, spotrebná daň na niektoré minerálne oleje na maloobchodný predaj, na balenie nápojov, daň so skládok, regionálna spotrebná daň na pohonné hmoty, daň z prírodného štrku, spotrebná daň zo síry, spotrebná daň z CO₂, spotrebná daň z letiskových táx, z vody v potrubí, spotrebná daň z uzatvorených NiCd-akumulátorov, spotrebná daň z dusíka, spotrebná daň na PVC a ftaláty a spotrebná daň na odpadové vody. Jediná neharmonizovaná spotrebná daň, ktorá patrí do kategórie ostatných je spotrebná daň na licencie, povolenia a oprávnenia.

1.2.1 Spotrebné dane na potraviny

Platca spotrebnej dane u nealkoholických nápojov je osoba, ktorá uvoľňuje nealkoholické nápoje na spotrebu na belgickom trhu. Daňová povinnosť vzniká v čase prepustenia pre domácu spotrebu v krajine. Nealkoholické nápoje podliehajú spotrebnej dani v čase keď sú vyrobené, importované alebo zavedené z iného členského štátu. Nulová sadzba sa aplikuje na všetky prírodné vody, sýtené vody alebo umelé minerálne vody ak neobsahujú pridaný cukor, iné sladidlo alebo ľad. Rovnako sa nulová sadzba vzťahuje na nekvasené ovocné a zeleninové šťavy, ktoré neobsahujúce pridaný alkohol, cukor a iné sladidlá. Sadzba 3.7184 eur/hl na všetky minerálne vody a sýtené vody, ktoré obsahujú pridaný cukor, ostatné sladidlá alebo aromatické látky. Mliečne a sójové nápoje sú vyňaté z predmetu dane. Do tejto kategórie patrí aj pivo ak je obsah alkoholu najviac 0,5% objemu, víno s obsahom alkoholu najviac 1,2% objemu, alkoholické nápoje aj kvasené ak obsah alkoholu nepresiahne 1,2% z objemu. Najvyššia sadzba dane 22.3104 eur/hl sa vzťahuje na všetky látky, používané na výrobu nealkoholických nápojov pre maloobchodný predaj ak je látka v tekutej forme, alebo 37.1840 eur/100kg kde je táto látka uvedená v práškovej, granulovanej, alebo v inej pevnej forme.¹¹

Podobná právna úprava existuje aj v Dánsku a názov tejto spotrebnej dane je minerálne vody a podobne. Predmetom dane je dodanie tovaru z registrovaného obchodu a platca dane musí byť zaregistrovaný podľa platnej legislatívy. Podobne ako u Belgického zákona sú oslobodené prírodné minerálne vody ktoré nie sú sladené a bez pridanej kyseliny

---

¹¹ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z nealkoholických nápojov* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=32/1388754628&taxType=Other+indirect+tax>

uhličitej.¹² Sadza dane je 1,64 DKK na liter pre výrobky s obsahom cukru nad 0,5 g na 100 ml a 0,59 DKK za liter pre výrobky s obsahom cukru pod 0,5 g na 100 ml pre minerálne vody, limonády a podobné nealkoholické nápoje s výnimkou vína a ovocie-vína s obsahom etylalkoholu maximálnym objemom 1,2%¹³

Spotrebná daň z kávy v Belgicku, ktorej platca dane je osoba (dovozca alebo veľkoobchod), ktorá uvoľňuje kávu na Belgický trh určenú na konečnú spotrebu. Výrobky podliehajú spotrebnej dani v čase, keď sú vyrábané v krajine, alebo dovezené do nej. Predmetom dane sú kávové extrakty alebo suchý extrakt. Sadzba dane je rozdelená v závislosti od produktu a vypočítaná na kilogram čistej váhy. Oslobodenie od spotrebnej dane v prípade, že káva slúži na priemyselné účely iné ako produkcia kávových extraktov alebo praženie kávy.¹⁴ Produkty sú rozdelené do troch skupín¹⁵:

- nepražená káva
- pražená káva
- esencie, extrakty, koncentráty z kávy, pevné alebo kvapalné a prípravky z kávy respektíve prípravky na báze týchto výrobkov.

Predmetom spotrebnej dane v Bluharsku sú káva, kávové extrakty, kávové výťažky a práškové zmesi s obsahom kávového extraktu nad 10 percent - meraného množstva v kilogramoch. Osoby povinné odvieť spotrebnú daň.¹⁶

- sklady s licenciou a ďalšie osoby zapísané podľa príslušného zákona
- každá osoba, ktorej vznikla zodpovednosť podľa colného zákon
- osoba ktorá vyrobí tovar podliehajúci spotrebnej dani mimo daňový sklad pre ktorý nebola zaplatená žiadna spotrebná daň

¹² TAX IN DENMARK [online]. [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
<http://www.skat.dk/getFile.aspx?Id=121617>>

¹³ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z minerálnych vôd a podobne* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=157/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>

¹⁴ EUROPEAN COMMISSION *tax in denmark* [online]. EUROPEAN COMMISSION [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://exporthelp.europa.eu/thdapp/taxes/show2Files.htm?dir=/taxes/notes&reporterId2=BE&file2=ehit_be13_05v001/be/main/ovr_exc_be_0612.htm&reporterLabel2=Belgium&languageId=en&status=PROD#Excisedutyonnonalcoholicbeverages>

¹⁵ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z kávy* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=27/1388754628&taxType=Other+indirect+tax>

¹⁶ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z kávy* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=53/1313712000&taxType=Other+indirect+tax>

Aj Dánska legislatíva zdaňuje kávu, kávové substitúty a kávové prísady, rovnaký zákon upravuje aj Čaj, čajové extrakty a výrobky obsahujúce čajové výt'ažky. Rozdelenie sadzieb dane za kg čistej váhy podľa typu¹⁷:

- Surová káva 5,95 DKK
- Pražená káva 7.14 DKK
- Kávové výt'ažky, ktoré obsahujú iné zložky ako kávu 15,47 DKK
- Čaj 6,82 DKK
- Čajové extrakty a výrobky z čajové extrakty 17.03 DKK
- DKK 0,70 za kg čistej hmotnosti ak obsahujú kávové substitúty a kávové prísady na tovar.

Všetka zmrzlina vyrobená alebo importovaná na územie Dánska je predmetom spotrebnej dane. Merná jednotka na výpočet dane je DDK / liter vyprodukovanej zmrzliny. Sadzba dane závisí aj od množstva cukru v zmrzline. Ak cukor nepresiahne 0,5g na 100 ml. použije sa 5.29 DDK /l a ak presiahne hranicu 0,5g cukru na 100ml. sadzba sa zvýši na 6.61.¹⁸

Predmetom spotrebnej dane z medziproduktu je výroba a dovoz výrobkov s obsahom alkoholu väčším ako 1,2% objemu, ale nepresahujúcich 22% objemu alkoholu v produkte na územie Španielska. Na medziprodukt sa nevzťahujú spotrebné dane z piva alebo vína a ďalších kvasených nápojov. Zodpovednosť odvieť spotrebnú daň pre medziprodukt majú výrobcovia, dovozcovia a vlastníci colných skladoch pre spoplatnené produkty. Daňové sadzby na medziprodukty, ktorých obsah alkoholu nie je viac ako 15% objemu- € 33.32 za hektoliter. Ostatné polotovary, € 55,53 za hektoliter.¹⁹

Predmetom tejto spotrebnej dane sú vo Fínsku sladkosti, čokoláda, zmrzlina a nealkoholické nápoje, vrátane ovocných štiav, minerálky a malinovky. Daňová povinnosť vzniká uvoľnením výrobkov na spotrebu, ich dovozom z krajín mimo EÚ, alebo z iného členského štátu. Ak je tovar použitý pri výrobe iných výrobkov je oslobodený od dane rovnako ako malý výrobcovia, ktorí sú hospodársky nezávislý len v prípade, že množstvo

---

¹⁷ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z kávy* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html >

¹⁸ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na zmrzlinu* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=168/1388754714&taxType=Other+indirect+tax >

¹⁹ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na medziprodukt* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=765/1230768000&taxType=Alcoholic+beverages >

výrobkov, ktoré podliehajú spotrebnej dani nepresahuje 10 000kg alebo 50 000litrov. Osoba povinná odvieť daň sú majitelia skladov, registrovaný odberatelia a ostatné osoby ak dovážajú tovar v rámci podnikateľskej aktivity so štátov mimo EU. Sadzba dane pre cukrovinky, čokoládu, zmrzlinu sú 95centov na jeden kilogram. Pri výrobkoch kde tovar podliehajúci dani je v tekutej forme – rôzne druhy minerálnych vôd, sladených vôd a iných na báze alkoholu sa sadzba pohybuje medzi 11-22centami na jeden liter produktu.²⁰

1.2.2 Spotrebné dane na ochranu životného prostredia – priame

Podľa rozdelenia môžeme priame spotrebné environmentálne dane nazvať, tie ktoré vznikajú pri vlastnej výrobe alebo službe a spotrebiteľ má nad nimi operačnú moc.

Bulharská legislatíva rozlišuje vymeriavací základ medzi:

- Pre ojazdené automobily - počet kilowattov v závislosti od výkonu motora;
- Pre nové automobily - počet kilowattov v závislosti od výkonu motora pre prekročenie 120kW (kW) podľa DIN systému a za prekročenie 126kw (kW) v rámci SAE systému.

Tabuľka č.6 Štruktúra dane:

	Výkon motora	Sadzba dane
Ojazdené automobily		
norma DIN	Od 120 kW do 150 kW	35 BGN za 1 kW
	Nad 150 kW	60 BGN za 1 kW
norma SAE	126 kW na 157,5 kW	33,33 BGN za 1 kW
	Viac ako 157,5 kW	57,14 BGN za 1 kW
Nové automobily		
norma DIN	Nad 120 kW	700 + 90 BGN na 1 kW
norma SAE	Nad 126 kW	700 + 85,71 BGN na 1 kW

Zdroj: vlastné spracovania ,

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=57/1313712000&taxType=Other+indirect+tax

²⁰EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na sladkosti, zmrzlina a nealkoholické nápoje* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=2001/1388754738&taxType=Other+indirect+tax>

Ďanová povinnosť vzniká dňom prepustenia tovaru podliehajúceho spotrebnej dani pre domácu spotrebu. Koncový užívateľ je oslobodený od spotrebnej dane. Osoby povinné platiť spotrebnú daň z motorových vozidiel sú podľa zákona:²¹

- sklady s licenciou a ďalšie osoby zapísané podľa príslušného zákona
- každá osoba, ktorej vznikla zodpovednosť podľa colného zákon
- osoba ktorá vyrobí tovar podliehajúci spotrebnej dani mimo daňový sklad pre ktorý nebola zaplatená žiadna spotrebná daň

Podľa cyperskej legislatívy je predmetom dane motorové vozidlo v okamihu prepustenia na spotrebu. Základ dane určuje Emisií oxidu uhličitého (CO₂). Motor Zdvihový objem (cm³). U ojazdených vozidiel celková spotrebná daň sa platí podľa na veku vozidla, druhu paliva a odjazdených kilometrov, jej celkového stavu a značky. Osoba zodpovedná platiť daň je právnická alebo fyzická osoba v menej ktorej sa vydáva tovar pod podmieneným oslobodeným od príslušného orgánu. Každá osoba, ktorá má v držbe tovar podliehajúci spotrebnej dani mimo podmieneného oslobodenia od cla. Výrobca akejkolvek osoby podieľajúce sa na výrobe tovaru.²²

Sadzby za osobne vozidlá, ktoré nepresahujú hmotnosť 2032kg:

- emisie CO₂ do 120 (g / km): 0
- emisie CO₂ od 120 do 150 (g / km): 25 eur za každý (g / km) nad 120
- emisie CO₂ od 150 do 180: 750 eur alebo 50 eur za každý (g / km) nad 150
- emisie CO₂ nad 180: 2250 eur + 400 eur za každý (g / km) nad 180
- Motorové vozidlá podľa normy CN 8703 & 8704 do 3,5 tony platia navyše 0,26 eura za každý cm³

Aj vo Francúzsku existuje spotrebná daň na motorové vozidlá – ročná daň z firemných vozidiel, ktorá nie je harmonizovaná podľa legislatívy EU. Daň je splatná na osobné automobily, vlastnené alebo používané spoločnosťami všade tam, kde sú vozidlá používané zamestnancami alebo vrcholovým manažmentom. Osobné automobily sú vozidlá registrované ako osobné automobily a viacúčelových osobné automobily, ktoré sa používajú na prepravu cestujúcich, ich batožiny alebo majetku. Výpočet dane získame

---

²¹ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na motorové vozidlo* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=57/1313712000&taxType=Other+indirect+tax >

²² EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na motorové vozidlo* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=744/1388754672&taxType=Other+indirect+tax >

z počtu odjazdených kilometrov vynásobenej emisiou CO₂. Sadzby dane podľa produkcie CO₂:²³

- Menej ako 50 – 0 Eur
- Medzi 50 a 100 – 2 Eurá
- Medzi 100 až 120 - 4 Eurá
- Medzi 120 a 140 - 5.5 Eur
- Medzi 140 a 160 - 11.5 Eur
- Medzi 160 a 200 – 18 Eur
- Medzi 200 a 250 - 21.5 Eur
- Viac ako 250 - 27 Eur

Aj Malta na svojom území uplatňuje spotrebnú daň pri registrácii vozidiel- sadzby sú rozdelené podľa zdvihového objemu motora cm³ ²⁴:

- Do 1 000 - 1,200 MTL
- Od 1001 do 1300 - 1,500 MLT
- Od 1301 do 1500 – 2,200 MLT
- Od 1501 do 1800 – 2,900 MLT
- Od 1801 do 2000 – 4,200 MLT
- Od 2001 do 2500 – 7,300 MLT
- Od 2501 do 3000 – 8,400 MLT
- Nad 3000 – 11,000 MLT

Aj v Poľsku existuje spotrebná daň na automobily. Platcovia dane sú importéri a predajcovia áut. Daňový základ tvorí predajná cena automobilu, s ktorej sa následne vypočíta podľa zdvihového objemu motora daň. Štruktúra daňovej sadzby:

- pre osobné automobily so zdvihovým objemom motora nad 2000cm³ - 18,6% z daňového základu,
- pre ostatné - 3,1% z daňového základu.

Daňový poplatníci sú majitelia výrobkov podliehajúcich dani, ktorí realizujú predaj alebo len vlastnú spotrebu výrobkov. Vymeriavacím základom je objem podliehajúci clu

---

²³EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na motorové vozidlo* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=282/1388754752&taxType=Other+indirect+tax

²⁴EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na motorové vozidlo* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=426/1199145600&taxType=Other+indirect+tax

výrobkov vyjadrené v tisícoch litroch. Avšak, pre vykurovacie oleje základom je hmotnosť výrobku vyjadrených v tonách. Daňové sadzby sú za motorové a dieselové palivo 24 EUR / 1 000 litrov. Dieselové palivo na špeciálne používanie 6 EUR / 1 000 litrov a vykurovacie palivo 1 EUR / tona. Druhá časť sadzby dane závisí od rozhodnutie autonómnych vlád, ktoré majú možnosť zvýšiť sadzbu dane o 10 centov / 1000 litrov respektíve pri vykurovacom oleji až o 40 centov na tonu.²⁵

Spotrebná daň z CO₂ je jedinou spotrebnou daňou v Slovinsku, ktorá ešte nebola harmonizovaná podľa smerníc EU. Ekologická daň sa platí kvôli znečisteniu ovzdušia emisiami CO₂ zo spaľovania paliva (ekologické dane v dôsledku spaľovania paliva), alebo v dôsledku znečistenia ovzdušia emisiami CO₂ zo spaľovania horľavých organických látok (ekologické dane v dôsledku spaľovania spáliteľných organických látok). Povinnosť platenia dane v dôsledku spaľovania paliva vzniká, keď palivo je prvýkrát uvedených na trh na území Slovenskej republiky, za predpokladu, že sa jedná o výrobu paliva, alebo nákup pohonných hmôt z inej krajiny EÚ členský štát alebo dovozu pohonných hmôt z tretích krajín. Platiteľ tejto environmentálnej dane je v prípade dovozu na územie Slovenskej republiky právnická osoba, ktorá ako colný dlžník je povinná zaplatiť predmetnú spotrebnú daň, prípadne iná poverená osoba. V prípade výroby paliva je to výrobca paliva alebo iná osoba, ktorá prepustí tovar z pozastavenia dane. Platcom dane môže byť aj kupujúci ak on prevedie tovar z pozastavenia dane. Základom pre ekologické dane v dôsledku spaľovania paliva je súčtom emisii CO₂, ktoré vyplývajú z nakúpeného paliva. Cena jednotky znečistenia stanovuje každoročne vládou Slovenskej republiky²⁶.

Oslobodené druhy palív:

- biomasy pre vykurovanie
- pevné, palivo kvapaliny alebo plynu získava z biomasy, bioplynu, v čistiarňach odpadových vôd, alebo na skládku,
- vedľajší produkt ako palivo,
- paliva v zariadení, pre ktoré prevádzkovateľ získal povolenie vyňať výrobcu,

---

²⁵EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na niektoré minerálne oleje na maloobchodný predaj* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=230/1230768000&taxType=Other+indirect+tax>

²⁶EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z CO₂* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=714/1388754940&taxType=Other+indirect+tax>

- energie pre chemickú redukciu alebo použitie v elektrolýze a metalurgických procesoch,
- skvapalnený ropný plyn²⁷

Aj v Dánsku je predmetom dane CO₂ na určité energetické výrobky. Daň sa vzťahuje na plyn, naftu, benzín, nafta, petrolej, elektriny, plynu, rafinárskeho plynu a uhlia. Sadzba dane okolo 90 DKK / tóny CO₂ a pre jednotlivé energetické produkty uvádzam sadzbu k mernej jednotke: plynový olej a motorová nafta: 0,243 DKK / l , vykurovací olej: 0,288 DKK / kg, palivo decht: 0,252 DKK / kg, petrolej: 0,243 DKK / l, uhlie: 217,8 DKK / t, ropný koks: 290,7 DKK / t, lignit: 160,2 DKK / t, elektrina: 0,09 DKK / kWh, auto plyn (LPG): 0,144 DKK / l, plyn (LPG): 0.27 DKK / kg, plyn z rafinérií (minerálne oleje): 0,261 DKK / kg, zemný plyn: 0,198 DKK / Nm³, benzín: 0,22 DKK / l²⁸

Spotrebná daň na vodu v potrubí je splatná na podzemné a povrchové vody. Predmetom dane je množstvo vody dodanej spotrebiteľovi (koniec potrubia), alebo aspoň 90% z jej ťažby. Firmy, ktoré sú registrované podľa zákona o DPH, môžu získať vrátenie akejkoľvek dane na spotrebovanú vodu. Toto oslobodenie od dane sa nevzťahuje na právnikov, architektov, účtovníkov a podobne. Sadzba spotrebnej dane z vody v potrubí bola v 2014 - 5.46 DKK za m³. Súčasťou tejto dane je aj príspevok k ochrane pitnej vody: 0,67 DKK za m³.²⁹

1.2.3 Spotrebné dane na ochranu životného prostredia – nepriame

Do skupiny nepriamych spotrebných daní na ochranu životného prostredia patria: daň z jadrového paliva, spotrebná daň na distribúciu reklamných obežníkov, spotrebná daň na niektoré minerálne oleje na maloobchodný predaj, na balenie nápojov, daň so skládok, regionálna spotrebná daň na pohonné hmoty, daň z prírodného štrku, spotrebná daň zo síry, spotrebná daň z letiskových táx, spotrebná daň z vody v potrubí, spotrebná daň z uzatvorených NiCd-akumulátorov, spotrebná daň z dusíka, spotrebná daň na PVC a ftaláty

²⁷EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z CO₂* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=714/1388754940&taxType=Other+indirect+tax >

²⁸ *Environmental Taxes in Denmark* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <

<https://www.cfe-eutax.org/taxation/environmental-taxes/denmark> >

²⁹ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z vody v potrubíach* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné

na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=173/1388754714&taxType=Other+indirect+tax >

Ďalším príjmom pre Belgicko, ktorý ma formu spotrebnej dane sú aj dodatočné poplatky na niektoré minerálne oleje v oblasti energetiky upravené vnútornou legislatívou. Poplatok sa vzťahuje na motorové palivá, fosílna palivá pre vykurovanie a elektrickú energiu. Zákon umožňuje zníženie sadzby pre podniky pri splnení environmentálnych podmienok. Predmetom dane sú olovnaté palivo, bezolovnaté palivo, plynový olej používaného ako pohonná hmota, plynový olej používaný na vykurovanie s obsahom síry. Na účel vykurovania skvapalnený ropný plyn (LPG), Skvapalnený ropný plyn (propán), petrolej, zemný plyn, uhlie, koks a elektrina.³⁰

Spotrebná daň z jadrového paliva existuje iba na území Nemecka. Daňovými poplatníkmi sú prevádzkovatelia jadrových elektrární. Predmet dane a jej základ je jadrové palivo (uránu 233, uránu 235, plutónia 239, plutónium 241), ktorý sa používa pre komerčné výrobu elektriny. Sadzba spotrebnej dane 145 eura za gram jadrového paliva, ktorá je splatná do 25. dňa po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom sa spotrebovalo jadrové palivo. Daň vyberá hlavný colný úrad.³¹

Subjektom povinným platiť daň z distribúcie reklamných obežníkov v Dánsku sú samotní distribútori. Výška sadzby je pre reklamné obežníky stanovená na základe, či reklama obsahuje environmentálnu značku alebo nie. Ak obsahuje environmentálnu značku potom je sadzba 2 DDK / kg reklamných obežníkov. Pre všetky ostatné je sadzba na úrovni 4 DDK / kg. Oslobodené od dane sú všetky týždenné noviny, telefónne zoznamy a reklamy na vzdelávanie dospelých.³²

Predmetom dane sú podľa Dánskej legislatívy aj pesticídy. Do prvej skupiny zaraďujeme insekticídy a chemické produkty pre dezinfekciu pôdy. Do druhej skupiny patria herbicídy, chemické produkty pre zníženie rastu rastlín, prostriedky na ničenie hmyzu a cicavcov a fungicídy. Do poslednej skupiny ešte patria chemikálie na ničenie rias,

---

³⁰ EUROPEAN COMMISSION *Prehľad spotrebných daní v Belgicku* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://exporthelp.europa.eu/thdapp/taxes/show2Files.htm?dir=/taxes/notes&reporterId2=BE&file2=ehit_be13_05v001/be/main/ovr_exc_be_0612.htm&reporterLabel2=Belgium&languageId=en&status=PROD#Excisedutyonnonalcoholicbeverages>

³¹ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z jadrového paliva* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=1042/1424159159&taxType=Other+indirect+tax>

³² EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na distribúciu reklamných obežníkov* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=2741/1424159127&taxType=Other+indirect+tax>

slizu vytváranie organizmov z buničiny, prostriedky ničenie na potkanov, myši, krtkov, králikov a mikrobiologické pesticídy. Daňová sadzba:³³

- Prvá skupina - 40% z maloobchodnej ceny, vrátane spotrebnej dane a DPH.
- Druhá skupina - 30% z maloobchodnej ceny, vrátane spotrebnej dane a DPH
- Tretia skupina - 3% z maloobchodnej ceny, vrátane spotrebnej dane a DPH.

Fínska legislatíva zdaňuje spotrebnou daňou aj dodávky odpadov na skládky. Na základe zoznamu najčastejších odpadov a nebezpečných odpadov vypracovalo ministerstvo životného prostredia zdaniteľné skupiny odpadkov. Sadzba dane je fixná a to EUR 50,00 za tonu odpadu. Špeciálny prevodový koeficient sa použije, ak odpad nemôže byť váha. Prevádzkovatelia skládok sú povinní odvieť spotrebnú daň pri dodaní odpadu na skládku. Legislatíva určuje aj oslobodenia ak ide o nebezpečný odpad a recyklovateľný odpad³⁴ Poslednou spotrebnou daňou vo Fínsku, ktorá nie je harmonizovaná je spotrebná daň na balenia nápojov. Predmet dane je obchodné balenie vyrobené z rôznych materiálov pre alkoholické nápoje, nealkoholické nápoje, vodu a ostatné nápoje. Sadzba dane je jednotná a to 51 centov / liter baleného výrobku. Povinnosť odvieť spotrebnú daň z balení nápojov majú majitelia skladov, registrovaný odberatelia a ostatné osoby ak dovážajú tovar v rámci podnikateľskej aktivity so štátov mimo EU. Ak je obal vyrobený z kartónu alebo je obal vo forme zálohovania po schválení ochrany životného prostredia je oslobodený od dane. Ak nápoje vyrobí právne a hospodársky nezávislý výrobca sú oslobodené, ak je množstvo nápojov nepresahuje 50.000 l.³⁵

Balenia nápojov sú zdaňované spotrebnou daňou aj v dánskej legislatíve, avšak tá rieši aj balenie potravín nielen nápojov jej rozdelenie je na³⁶:

- Balenie a viac balení s objemom maximálne do 20 litrov
- Plastové alebo papierové vrecia menej ako 5 litrov

---

³³EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na pesticídy* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=161/1388754714&taxType=Other+indirect+tax

³⁴EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň zo skládok* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=252/1388754737&taxType=Other+indirect+tax

³⁵EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň – balenie nápojov* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=246/1388754737&taxType=Other+indirect+tax

³⁶EUROPEAN COMMISSION *Daň na niektoré obaly, jednorazové riady a podobne* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=165/1388754714&taxType=Other+indirect+tax

- Jednorazové riady
- (PVC) používajú pre balenie potravín.

Pre prvú kategóriu kartón alebo lamináty sa sadzby dane pre kontajnery s objemom menším ako 10 cl pohybujú od DKK 0.08 až do DKK 1.00 za kontajnery s objemom väčším ako 160cl. Pre ostatné druhy materiálov je to od DKK 0.05 až do DKK 0.64 pri rovnakých objemoch kontajneroch. Plastové vrecká sú zdanené sadzbou DKK 22.00 a papierové DKK 10.00 na kilogram. Pre jednorazové riady je to 19,20 DDK za kilogram. A posledná skupina je zdanená sadzbou 20,35 DDK za kg³⁷

Jediná spotrebná daň na území Talianska, ktorá nie je harmonizovaná podľa legislatívy EU. Povinnosť zaplatiť daň majú distribútori a ropné spoločnosti. Predmetom dane sú pohonné hmoty dodávané distribútorскими závodmi nachádzajúce sa v každom regióne. Daň možno rozdeliť podľa toho, kde sa nachádza distribútorский závod a s ohľadom na špecifické podmienky na trhu. Všetky regióny môžu podľa zákona o výbere daní ustanoviť, platby prostredníctvom zálohových platieb, ako aj sankcie, ktoré sa musia pohybovať medzi 50 a 100% vypočítanej daňovej povinnosti. Daňová sadzba je rovnaká pre celé Taliansko a to na úrovni 0,0387 Eur / liter.³⁸

Predmetom spotrebnej dane platnej v legislatíve Švédska je prírodný štrk. Subjektom dane je fyzická alebo právnická osoba, ktorá ťaží štrk. Štrk, ktorý sa použije v štrkovní a neslúži na predaj je oslobodený od spotrebnej dane. Štruktúra daňovej sadzby je jednoduchá a vypočíta sa ako 13 SEK na tonu štrku.³⁹

Na území Švédskeho kráľovstva ak produkuje alebo spracúvate palivo obsahujúce síru alebo máte na sklade palivo v držbe, ste povinný zaplatiť spotrebnú daň zo síry. Rovnako osoba povinná platiť daň je fyzická alebo právnická osoba, ktorá importovala palivo z územia mimo EU. Predmetom dane je rašelina a palivo vo forme benzínu, nafty, vykurovacieho oleja, skvapalneného ropného plynu, metánu, zemného plynu, uhlia a

³⁷ EUROPEAN COMMISSION *Daň na niektoré obaly, jednorazové riady a podobne* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=165/1388754714&taxType=Other+indirect+tax
 >

³⁸ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na pohonné hmoty* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=655/1388754817&taxType=Other+indirect+tax
 >

³⁹ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň zo štrku* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=513/1388754968&taxType=Other+indirect+tax
 >

ropného koksu, minerálneho oleja a ďalších produktov, ak sú použité ako palivo na vykurovanie. Štruktúra sadzby dane je:⁴⁰

- z rašeliny, uhlia, ropný koks a ostatné pevné alebo plynné produkty je 30 SEK za kilogram síry v palive.
- na kvapalné palivo je SEK 27 na m³ oleja pre každú desatinu percenta hmotnosti obsahu síry.

Predmetom dane zo síry v dánskej daňovej legislatíve sú ja energetické produkty ak obsah síry v nich prevýši 0,05%. Plynový olej a motorová nafta, petrolej, ropa, koks, vykurovací olej, palivo decht, lignit benzín (olovnatý a bezolovnatý), auto plyn a plyn (LPG), plyn z rafinérií (minerálne oleje) a zemný plyn sú zdanené jednotnou sadzbou 22.6 DKK za kg SO₂. Emisie oxidu siričitého (SO₂) vo vzduchu sú zdanené sadzbou dane 11.3 DKK za kg SO₂. Výrobky z dreva, slamy, odpadov používané na energetické účely v elektrárnach s kapacitou nad 1 000 KW a viac. Ak sa nedajú merať SO₂ emisie z elektrárni potom sa vypočíta na základe spotrebovaného materiálu⁴¹:

- DKK 45.3 / tona dreva
- DKK 26.1 / tona slamy
- DKK 10.2 / tona odpadu
- DKK 0.79 / GJ iných palív

Každý prevádzkovateľ lietadla, ktorá prevádzkuje spoplatnenú formu leteckej dopravy cestujúcich z britských letísk je povinný zaplatiť spotrebnú daň z letiskových táx. Daňová povinnosť vzniká až v momente, keď lietadlo s cestujúcimi vzlietne a to bez ohľadu na to, kedy bola letenka rezervovať alebo zakúpená. Sadzba dane je rozdelená do 8 skupín v závislosti od vzdialenosti a typu cestovnej triedy.⁴²

Všetky krajiny sú rozdelené do štyroch pásiem na diaľku na základe vzdialenosti medzi Londýnom a hlavným mestom tohto príslušného krajiny / územia. Znížené sadzby

---

⁴⁰EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň zo síry* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=512/1388754968&taxType=Other+indirect+tax

⁴¹EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň zo síry* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=164/1388754714&taxType=Other+indirect+tax

⁴²EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z letiskových táx* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <https://www.gov.uk/air-passenger-duty>

sú účtované na tých cestujúcich, ktorí cestujú v najnižšej triede cestovanie na daného letu. Rozdelenie daňových sadziieb na základe pásma⁴³:

- Pásmo A: GBP 13 - pre lety, ktoré začínajú v Británii a končia vo Veľkej Británii alebo v iných krajin, ktoré hlavným mestom je vzdialené 2.000 míľ od Londýna.
- Pásmo B: GBP 67 - pre lety, ktoré začínajú v Británii a končia v iných krajin, ktoré hlavným mestom je vzdialené 2.001 - 4000 míľ od Londýna.
- Pásmo C: GBP 83 pre lety, ktoré začínajú v Británii a končia v iných krajin, ktoré hlavným mestom je vzdialené 4.001 - 6000 míľ od Londýna.
- Pásmo D: GBP 94 - pre lety, ktoré začínajú v Británii a končí v akejkoľvek inej destinácii na svete.

Predmetom spotrebnej dane, ktorá je platná v dánskej legislatíve sú NiCd-akumulátory, ktoré sú hermeticky uzavreté. Registrované podniky sú platcami spotrebnej dane a výpočet sadzby dane z NiCd článkov batérií, gombíkov a tesnení je 6 DKK za kus. Namontované NiCD akumulátory sú zdanené sadzbou 36 DKK za balík, minimálnu 6 DKK za kus.⁴⁴

Dánska legislatíva určuje predmet dane z dusíka⁴⁵:

- Amoniak spadajúci do colných položiek 2814.
- Dusičnan draselný a dusičnan vápenatý spadajúce do colných položiek 2834.
- Chlorid amónny spadajúce do colných položiek 2827.
- Hnoj a hnojivá patriace pod colných položkách 3102 a 3105.
- Dusičnany v hnojive, ktorý sú mleté, granulované alebo inak spracované, a ktorý je určený na predaj v balení po 50 kg alebo menej.

Sadzba dane je 5.0 DKK za kg Dusíka. Väčšina poľnohospodárov, záhradníkov a lesníctvo neplatí v prípade, že celkový obsah dusíka je nižší ako 2% celkovej hmotnosti hnoja.⁴⁶

---

⁴³EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z letiskových tax* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=714/1388754940&taxType=Other+indirect+tax

⁴⁴EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na NiCd-akumulátory* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=162/1388754714&taxType=Other+indirect+tax

⁴⁵ CTE *Environmental Taxes in Denmark* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <https://www.cfe-eutax.org/taxation/environmental-taxes/denmark>

⁴⁶EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z Dusíka* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=159/1388754714&taxType=Other+indirect+tax

Predmetom spotrebnej dane sú tovary, ktoré obsahujú mäkkčené PVC a ftaláty. Základne dane je hmotnosť alebo miera (m²) z PVC a ftaláty. Diplomatickej služby a medzinárodné organizácie sú oslobodené od spotrebnej dane. Vyššia sadzba dane sa aplikuje na tovary, ktoré obsahujú ftaláty. Ak je použitý iný zmäkčovač v produkte, potom je sadzba nižšia o polovicu. Najvyššia sadzba je na mäkké rúrky a rúrky, rukavice, zástery a ochranné obleky, rôzne druhy stavebného materiálu a 3,50 DKK za kg pri použití ftalátov. Ak sú použité iné zmäkčovadlá sadzba je na úrovni 1,40 DKK za kg.⁴⁷

Poslednou spotrebnou daňou v kategórii nepriamych spotrebných daní na ochranu životného prostredia je v Dánskej legislatíve daň z odpadových vôd. Daňoví poplatníci sú vlastníci čističiek odpadových vôd. Predmetom dane je odpadová voda vypúšťaná do jazier, riek a potokov alebo morí. Rovnako aj odpadová voda používaná na zavlažovanie do poľa, ktorá môže presakovať do pôdy. Sadzba dane je vypočítaná na základe látok v odpadových vodách⁴⁸:

- dusičnan 20 DKK za kg
- fosfát 110 DKK za kg
- Organický materiál 11 DKK za kg

Dane z týchto látok v odpadových vodách sa môžu zistiť na základe mesačného merania alebo štandardného hodnotenia.⁴⁹

1.2.4 Ostatné neharmonizované spotrebné dane

Jedinou spotrebnou daňou v Írsku, ktorá nie je harmonizovaná smernicami Európskej únie je spotrebná daň na licencie, povolenia a oprávnenia. Predmetom tejto dane sú licencie vydané podľa držíeb a osobou povinnou zaplatiť daň sú žiadatelia o licencie, povolenia a oprávnenia. Výška spotrebnej dane za licencie na predaj alkoholických nápojov sa pohybuje od 500 eur do 3,805 eur. Sadzba dane je založená na type licencie a u niektorých typov licencií aj na obrate podniku. Herné licencie, dlhšie ako 3 mesiace € 175,

---

⁴⁷ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na PVC a ftaláty* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=159/1388754714&taxType=Other+in+direct+tax>

⁴⁸EUROPEAN COMMISSION *Odpadové vody* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html#1721388754713>

⁴⁹ *Environmental Taxes in Denmark* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <<https://www.cfe-eutax.org/taxation/environmental-taxes/denmark>>

herné licencie dlhší ako 3 mesiace, ale nie viac ako 12 mesiacov € 630, licencie na výherný hrací prístroj pre obdobie, ktoré nie je dlhšie ako 3 mesiace € 145 na dlhšie obdobie ale maximálne do 12 mesiacov 505 Eur. Stávková kancelária preukaz € 250, registrácia stávkových priestorov € 380, metylalkoholom licencie veľkoobchodníka € 190 a maloobchodníka za 12 €. ⁵⁰

1.3 Legislatívna úprava regulácie trhu z omamnými látkami

História pestovania konope v Spojených štátoch Amerických siaha až do obdobia okolo roku 1607 v osade Jamestown. V niektorých kolóniách bola do začiatku 19 storočia možnosť použiť konope ako legálne platidlo či už na účely splatenia dlhu alebo splatenie daní. Thomas Jefferson a George Washington boli významní a dlhodobí pestovatelia a dokonca George Washington pri experimentoch zistil „ veľkú nutričnú hodnotu konopného semena “. V čase vojny bolo využívané v námorníctve, odevníctve, pri výrobe papiera aj ako platidlo. Úpadok pestovania konope spôsobili nové materiály a občianska vojna v USA. Po vojne nastal úpadok pestovania, avšak ešte v roku 1890 vypestovali konope v hodnote 33 miliónov amerických dolárov.

Marihuana v zdravotníctve ako medikament sa objavila až v druhej polovici 19. storočia. Pri výskumoch zistili, že indické konope môže byť používať pri liečbe, cholery, reumatizmu, epilepsie, tetanu a ako analgetikum. Od 50 rokov 19. storočia bolo dokonca zaradené do oficiálne Liekopisu. Z konope sa začali vyrábať tinktúry, extrakty a pastilky, ktoré ste mohli dostať od lekára, v lekárni alebo v drogériách . Ich obľúbenosť podporoval najmä fakt, že boli jediný prostriedok proti chorobám. V nasledujúcich rokoch bolo konope používané aj na liečenie neuralgie, obrne, kvapavke, chronické bronchitíde a pôrodné a menštruačným bolestiam. V tomto období sa zintenzívnili výskumy na základe ktorých sa konope používala aj ako anestetikum, hypotonikum, látka potláčajúca nekludnosť a úzkosti alebo ako náhrada za opiáty pri zmierňovaní migrenózných bolestí. Napriek spomenutému nebol obľúbený a často používaný zo strany lekárov. Asi najhlavnejší dôvod bolo nemožnosť normovať dávku, rôzne reakcie na rovnakú dávku a nerozpustnosť konope vo vode. Informácie o vedľajších účinkoch a zavedenie nových liekov ako aspirín spôsobil

---

⁵⁰ EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň – licencie, povolenia, oprávnenia* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=855/1388754801&taxType=Other+indirect+tax>

ústup z medicínskeho prostredia z výnimkou veterinárstva. Nárast spotreby indického konope v tomto období spôsobil najmä rekreačné užívanie vo forme cukríkov ale najmä fajčenia v hašišových salónikoch. Konope siate ustúpilo novým materiálom a konope indické upadalo na základe vyššie uvedených informácií.

V 19. storočí neexistovala legislatíva, ktorá by regulovala trh z omamnými látkami čo spôsobilo možnosť kúpiť tieto látky v lekárni alebo v obchode z drogériou, dokonca existovala možnosť nechať si poslať tovar poštou. Niektoré štáty mali neúčinne obmedzenia na predaj omamných látok. Ďalším problémom bola kvalifikácia a certifikovanie doktorov. Rôzne druhy liečiv obsahujúce aj omamné látky ako ópium, morfium, heroin, boli bežne predpisované k akejkolvek liečbe, dokonca aj k zmierneniu chronického kašľa. Nedostatočná informovanosť lekárov a nedostatok informácií na baleniach spôsobovalo nárast spotreby týchto liekov. Dokonca niektorí sa stali závislými. Zmena nastala v roku 1906, keď sa presadil zákon o Čistote potravín a liekov (Pure food and Drug Act), ktorý usmerňoval medzinárodný obchod, obsah liečiv ak prechádzajú hranice jedného štátu, informáciu o možnej návykovosti, čo spôsobilo úbytok závislých pacientov. V roku 1915 bol prijatý ministerstvom financií prijatý zákon, ktorý zakazoval dovoz konope na iné ako lekárske účely.

Prvý federálny zákon proti omamným látkam v roku 1914 známejší ako Harisonov zákon o omamných látkach. V tejto dobe sa Američania pozerali na omamné látky ako na legitímne liečebné prostriedky. Koncom 19. storočia až dve tretiny zo všetkých závislých tvorili belošké ženy z strednej a vyššej triedy. Od konca 19. storočia hlavne príchodom čínskych imigrantov, fajčiacich ópium a následným zvýšeným užívaním drog kriminálnikmi, ktorí drogy užívali pre odreagovanie a nastala zmena v pohľade na užívanie drog. Tento zákon bol koncipovaný ako daňové opatrenie, pretože každá osoba ktorá produkuje, importuje, obchoduje alebo distribuuje opiáty, kokove listy a iné je povinná sa registrovať u výbercu dane a platiť daň vo výške 1 doláru ročne. Tento zákon po aplikácii do praxe bol podporený justíciou, čoho následok bola neochota lekárov predpisovať spomenuté látky a nárast čierneho trhu a kriminality. Tento zákon sa stal definitívne základom pre protidrogovú legislatívu do konca 60. rokov 19. storočia. V roku 1932 vstúpil do praxe Jednotný zákon o omamných látkach. Pri presadzovaní zákona nastal tlak farmárov pestujúcich marihuanu a lekárov proti Úradu, ktorý následne umožnil štátom vybrať si či budú zakazovať pestovanie marihuany. V neskorších rokoch prišla snaha o doplnenie časti zákona spojeného so zákazom pestovania marihuany. Po veľkej mediálnej kampani bolo v roku 1937 uzákonenie časti o marihuane v 28 krajinách USA.

Zákon o zdanení marihuany 1937 vychádzal z dvoch pilierov. Prvý zákon bol o strelných zbraniach, ten v tom období určoval povinnosť pri prevode majiteľa zbrane zaplatiť daň vo výške 200dolárov. Aby sa zabránilo nelegálnemu obchodovaniu. Druhý už spomenutý zákon určoval, kto chce obchodovať s kokaínom alebo inými návykovými látkami musel byť zaregistrovaný a platiť daň.

Počas procesu schvaľovania zákona, ktorý sa ľahko uzákonil boli pri diskusii ako hlavný zdroj uvádzané médiá, ktoré v tom období vytvárali tlak proti drogám. Samotný senátori mali minimálne vedomosti. Po schválení zákona sa posilnili právomoci úradu pre narkotiká, ktorý sa snažil zlikvidovať voľne rastúcu marihuanu. Vytvárali tlak aby súdy išli po veľkých rybách ako riešili drobné priestupky avšak nemali dostatočný rozpočet na kontroly. Farmári prestali pestovať konope, lebo bolo s časti nelegálne. A to aj pre admistarívnu kontrolu a finančné postihy. Investori sa báli investovať kapitál do podnikov, ktoré boli pod kontrolou úradov. Zákon mal taký efekt, že počet registrovaných pestovateľov poklesol až na 371. v roku 1938 a postupne upadal.

Posledná vlna pestovania nastala počas druhej svetovej vojny, keď boli prerušené dodávky v medzinárodnom obchode a priemysel potreboval technické konope. Nárast farmárov pestujúcich konope vzrástol o 200% avšak po skončení druhej svetovej vojny nastal opätovný úpadok. V lekárskom priemysle po uzákonení zákona nastal pokles lekárov a firiem obchodujúcich s liečivami, ktorých odradila rozsiahla administratíva, prísne kontroly úradu a aj každoročná daňová povinnosť.

Ako už bolo spomenuté USA, ako významný člen v medzinárodnom obchode mal vplyv aj medzinárodne zmluvy. Na začiatku 20. storočia, globálny obchod s drogami sa stal globálny problém, ktorý vyžadoval globálne riešenie. Prvá medzinárodná konferencia o omamných sa konal v Šanghaji v roku 1909, na základe ktorej sa v roku 1912 podpísala medzinárodná zmluva o ópiu⁵¹. Väčšia spolupráca v oblasti drogovej kontroly nastala až po vzniku OSN.

Prvý dohovor o omamných látkach prijali členské štáty OSN v roku 1961, Tento dohovor mal tri hlavné ciele:

- zlúčenie všetkých existujúcich mnohostranných zmlúv v tejto oblasti
- zefektívnenie kontrolných mechanizmov
- rozšírenie existujúceho riadiaceho systému

---

⁵¹ UNODC *a century of international drug control* [online]. Viedeň [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Studies/100_Years_of_Drug_Control.pdf >

Dohovor vykonáva kontrolu nad viac ako 116 omamnými látkami. Patria medzi ne predovšetkým produkty na rastlinnej báze, ako ópium a jeho deriváty morfium, kodeín a heroín, ale aj syntetické drogy, ako je metadón a petidínom, rovnako ako konope, koky a kokaínu. Dohovor rozdeľuje drogy do štyroch skupín pre väčšiu či menšiu kontrolu látok. Od roku 1972 bolo zakázané fajčenie a konzumácia ópia, žuvanie koky a fajčenie marihuany na iné ako vedecko – lekárske účely. Protokol k tomuto dohovoru vyzýva k zvýšeným úsilím zabrániť nedovolenej výroby, dopravy a jeho užívanie omamných látok. Zdôrazňuje tiež, že je potrebné, aby poskytovanie liečby a rehabilitačných služieb pre užívateľov drog.⁵²

Nasledujúci dohovor z roku 1971 o psychotropných látkach a rastúcich obav nad škodlivými účinkami psychotropných látok, drog typu amfetamínového, sedatív, hypnotiká a halucinogény viedli k vypracovaniu Dohovoru o psychotropných látkach. Ten rozšíril medzinárodnú kontroly drog o sústavu zahŕňajúce halucinogény, ako je LSD (dietylamid kyseliny lysergovej) a meskalín; stimulanty, ako amfetamín a metamfetamín, a sedatív hypnotík, ako sú barbituráty. Dohovor kategorizuje látky do štyroch skupín podľa ich závislosti vytváranie vlastnosti a potenciál zneužívania. Osobitné ustanovenia o prevencii zneužívania sú zamerané na zabezpečenie včasného zistenia, liečenie, výchovy, následnej starostlivosti rehabilitácie a resocializácie závislých osôb. Komisia pre omamné látky a Medzinárodná rada pre kontrolu drog boli tiež uvedené konkrétne zodpovednosť v oblasti kontroly drog na ktoré sa vzťahuje tento dohovor.⁵³

Dohovor Organizácie Spojených národov proti nedovolenému obchodovaniu s omamnými a psychotropnými látkami z roku 1988 dopĺňa ostatné zmluvy kontrol drog, z ktorých obe boli zamerané predovšetkým na kontrolu legálnych činností. Dohovor bol formulovaný aby sa vysporiadal s narastajúcimi problémami medzinárodného obchodu, ktorý prechádzajúce dohovory riešili len okrajovo, a vytvorenie medzinárodných právnych nástrojov. Dohovor zahŕňa pranie špinavých peňazí a nezákonného obchodu s prechovávaním chemických látok v rámci činností súvisiacich s drogami. Podľa dohovoru sa zaviedli trestné činy do vnútroštátnych právnych predpisov. Jej cieľom je vytvoriť a upevniť medzinárodnú spoluprácu medzi orgánmi činnými v trestnom ako colné, policajné a súdne orgány a poskytnúť im právne usmernenie:

- nezákonné obchodovanie s drogami

---

⁵² UNODC-*drugs definitions* [online]. Viedeň [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://www.unodc.org/unodc/en/illicit-drugs/definitions/>>

⁵³ UNODC-*drugs definitions* [online]. Viedeň [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://www.unodc.org/unodc/en/illicit-drugs/definitions/>>

- zatknutie drogových pašerákov
- zbavenie ich zárobkov, majetku

a tiež zintenzívniť úsilie proti nedovolenej výrobe omamných a psychotropných látok tým, že požaduje prísne kontroly chemických látok často používaných pri nedovolenej výrobe.⁵⁴

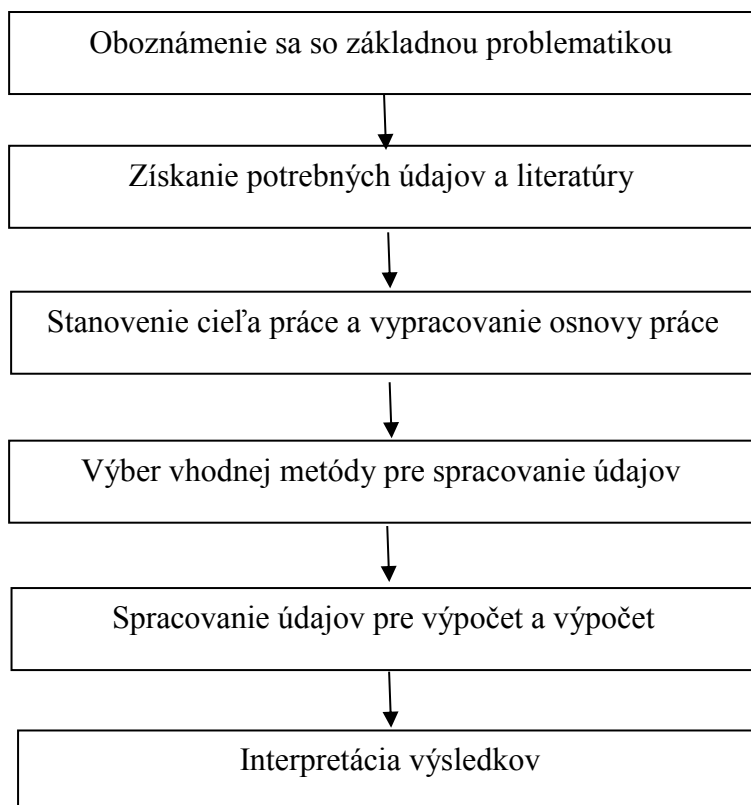
---

⁵⁴ UNODC-*drugs definitions* [online]. Viedeň [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://www.unodc.org/unodc/en/illicit-drugs/definitions/>>

2 Cieľ práce

Hlavným cieľom diplomovej práce je vymedzenie možnosti zdaňovania marihuany prostredníctvom spotrebnej dane. Aby sme dosiahli tento hlavný cieľ, je potrebný správny postup, v ktorom je nutné zdefinovanie základných záchytných bodov. Záchytné body sú uvedené v nasledujúcej schéme.

Schéma 1: Postup práce

Zdroj: vlastné spracovanie

Medzi parciálne ciele, ktoré sme sa rozhodli rozobrať v diplomovej práci boli analýza spotrebných daní v Európskej únii a rozdelením na dve základné skupiny- harmonizované a neharmonizované spotrebné dane.

Analýza legislatívnej úpravy regulácii trhu z omamnými látkami v Spojených štátoch amerických od začiatku 20 storočia až súčasnú platnú legislatívu – dohovory Organizácie spojených národov.

Posledným parciálnym cieľom bolo načrtnúť ako by mala vyzerat' spotrebná daň z marihuany v podmienkach Európskej únie.

3 Metodika práce a výsledky skúmania

Po stanovení cieľov práce, bolo potrebné získať čo najkomplexnejšie informácie a údaje k danej problematike, aby sme potom pri tvorbe praktickej časti práce predišli skresleniu údajov a výsledkov pri tvorbe a analýze spotrebnej dani z marihuany.

V prvej kapitole sme sa zamerali na rozdelenie spotrebných daní v Európskej únii na harmonizované a neharmonizované pri orientácii v problematike spotrebných daní v európskej únii sme získali potrebné informácie získane z primárnych prameňov. A použitím klasifikácie a komparácie sme rozobrali základne rozdiely a ich aplikáciu v ekonomickej praxi

Pri vypracovaní teoretických prístupov ekonómov sme použili metódu generalizácie, čím sme sa snažili o zjednotenie názorov a ich vysvetlenie pre ďalší proces tvorby diplomovej práce

Vo výsledok práce sme najskôr použili analýzu, kde sme rozobrali problematiku dekriminálizácie marihuany v štáte Colorado v Spojených štátoch amerických v roku 2000 až po jej legalizáciu v roku 2012 a následného modelu zdanenia lekárskej a rekreačnej marihuany. V nasledujúcej časti sme pomocou analýzy a abstrakcie rozobrali problematiku marihuany v Európskej únii.

3.1 Teoretické prístupy ekonómov skúmanej problematiky

V analýze ekonómov Jeffrey A. Miron and Jeffrey Zwiebel, ktorý sa zaoberali ekonomickými dôsledkami prohibície a prišli na to, že ak by sa celosvetovo legalizovali drogy viedlo by to k nárastu užívania avšak k poklesu škodlivých účinkov spojených z drogami ako zníženie násilia, zníženie majetkovej trestnej činnosti a ďalších.⁵⁵

Ekonóm Jeffrey A. Miron z Hardskej Univerzity v roku 2010 napísal *The Budgetary Implications of Drug Prohibition*, v ktorom rozobral drogovú prohibíciu jej náklady na boj proti drogám a vytvoril schému na základe ktorej vypočítal príjmy po legalizácii všetky drog na rôznych úrovniach vlád.⁵⁶

---

⁵⁵ JEFFREY A. MIRON AND JEFFREY ZWIEBEL. 1995. *The Economic Case Against Drug Prohibition - The Journal of Economic Perspectives* [online]. USA 1995 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: < <http://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/jep.9.4.175>>

⁵⁶ JEFFREY A. MIRON. 2010. *The Budgetary Implications of Drug Prohibition* [online]. USA 2010 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: < http://scholar.harvard.edu/files/miron/files/budget_2010_final_0.pdf >

Etán Nadelmann, prominentný právnik v oblasti legalizácie, žiada čitateľov o porovnanie dnešné obdobia kde je tabak legálny pri výrobe, predaji a držaní ak by sa stal zo dňa na deň nelegálny. Ako by milióny závislých od nikotínu hľadal spôsoby, ako uspokojiť ich závislosti, cez dílerov na čiernom trhu ako by to ovplyvnilo rozpočet keby spotrebné dane išli na miesto štátnu do pokladníc zločineckých organizácií.⁵⁷

Nespokojnosť s drogovou politikou v USA a jej aplikáciou viedli ekonómov Micheal R. Caputo and Brian J. Ostrom, k tomu aby vytvorili model odhadli daňové príjmy 2.55- 9.09 v roku 1991 s postupným nárastom. Riešili problémy s reguláciou odvetvia, kriminalitou a elasticitou dopytu.⁵⁸

Michael Grossman, Frank J. Chaloupka a Kyumin Shim v práci potvrdili, že legalizácia je užívanie kokaínu, marihuany, a iných nepovolených látok by malo byť legalizované. Avšak zdôraznili pravdepodobnú zvýšenú spotrebu spojenú z znížením cien vzhľadom k dostupnosti. Preferovali rovnaký prístup ako je pri alkohole a tabaku v kombinácii s legalizáciou a zdanením.⁵⁹

Ethan A. Nadelmann sa zameral na legalizáciu drog v USA, ktorá by zvýšila dostupnosť drog, znížila ceny. Zaoberal sa problematikou represie, spojenej s kriminálnou činnosťou a nákladmi spojenými s kriminálnou činnosťou v oblasti systému vedení a korupcie.⁶⁰

---

⁵⁷ MARK A. R. KLEIMAN, AARON J. SAIGER – 1989 - *Drug Legalization: The Importance of Asking the Right Question* [online]. USA 1989 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: < http://ir.lawnet.fordham.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1327&context=faculty_scholarship >

⁵⁸ MICHAEL R. CAPUTO AND BRIAN J. OSTROMSOURCE 1994 *Potential Tax Revenue from a Regulated Marijuana Market: A Meaningful Revenue Source* [online]. USA 1994 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: < <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1536-7150.1994.tb02619.x/pdf> >

⁵⁹ MICHAEL GROSSMAN, FRANK J. CHALOUPKA A KYUMIN SHIM 2002 *Illegal Drug Use And Public Policy - Health Affairs* [online]. USA 2002 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: < <http://content.healthaffairs.org/content/21/2/134.full> >

⁶⁰ ETHAN A. NADELMANN 1989 *Drug prohibition in the United States: costs, consequences, and alternatives.* [online]. USA 1989 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: < <http://www.sciencemag.org/content/245/4921/939.abstract> >

4 Legalizácia a možnosti zdanenia marihuany

Podobnosť marihuany s alkoholom a tabakovými produktmi vytvára priestor pre jej reguláciu a následne zdanenie. Možnosť zdanit' marihuanu predstavuje zníženie nákladov na vojnu proti drogám. Netvrdíme, že po legalizácii a následnom zdanení nepríde k daňovým únikom avšak vzhľadom na súčasnú ekonomickú krízu vo svete, keď krajiny potrebujú nové príjmy do štátnych rozpočtov sa zdanenie marihuany zdá ako vhodné riešenie na naplnenie rozpočtov. Podobnosť marihuany s alkoholom a tabakovými produktmi vytvára priestor pre jej reguláciu a následne zdanenie.

4.1 Riešenie skúmanej problematiky v Spojených štátoch amerických

Už v novembri 2000 prešiel dodatok č.20, ktorý povolil užívanie marihuany na lekárske účely. Colorado je považované za prvú krajinu v USA, ktorá v roku 2012 na základe dodatku č.64 k ústave legalizovala marihuanu na rekreačné účely. Tento dodatok však bol v rozpore so zákonom o kontrolovaných látkach z roku 1970, ktorý tvrdí, že marihuanu je nezákonné predat', prevážať alebo používať. Federálni úradníci povolili zákon, avšak stále ostal konflikt medzi štátnym a federálnym zákonom. 53.3 % voličov v roku 2000 bolo za uzákonenie zákona o lekárskom využívaní marihuany. Na základe povolenia od lekára ste mohli získať preukaz, ktorý vás oprávňoval k možnosti užívať marihuanu a nosiť pri sebe dve unce a pestovať maximálne šesť rastlín.

V prvých piatich rokoch zákon fungoval bez problémov, potom však nastala zmena v udeľovaní licencií a z 4819 schválených licencií v roku 2008 nastal nárast na 41 039 v roku 2009. Problém nastal keď v zákone súd zrušil definíciu opatrovateľa- osoby ktorá mala mimo starostlivosti o pacient na starosť aj držbu marihuany, čo otvorilo nárast pacientov, ktorý dostali licencie. Zákone zrušenie definície opatrovateľstva spôsobil aj nárast počtu lekárskeho stredísk zameraných na marihuanu, lebo mohli tvrdiť, že sú opatrovatelia akejkolvek osoby, ktorý má licenciu. V roku 2014 bolo celkovo registrovaných už 116 287 osôb, ktoré mali licenciu

Tabuľka č.7 Rozdiel medzi dodatkom č.20 a dodatkom č. 64:

Lekárske – komerčné	Rekreačné – komerčné
<ul style="list-style-type: none"> • Licencie pre podniky, vlastníkov a zamestnancov • Licencia od oddelenia príjmov Marijuana Enforcement Division (odelenie kontroly marihuany) • Regulačný orgán: Marijuana Enforcement Division (odelenie kontroly marihuany) 	<ul style="list-style-type: none"> • Licencie pre podniky, vlastníkov a zamestnancov • Licencia od oddelenia príjmov Marijuana Enforcement Division (odelenie kontroly marihuany) • Regulačný orgán: Marijuana Enforcement Division (odelenie kontroly marihuany)
Opatrovateľ / pacienta	Rekreačný domáci pestovatelia
<ul style="list-style-type: none"> • Pacienti sú licencované Colorado Ústav verejného zdravotníctva a prostredie • Opatrovateľov kontroluje oddelenie Coloradského ústavu verejného zdravotníctva a prostredie • Opatrovatelia môžu mať maximálne 5 pacientov vrátane seba • Stály nárast v skupine opatrovateľov a pacientov 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepotrebná licencia • Miestny právny orgán • Každý vo veku 21 rokov a viac môže pestovať 6 rastlín marihuany (problém môže nastať keď na jednom mieste žije viac ľudí starších ako 21 a pestujú spoločne. Potom je ťažké definovať či budú postupovať podľa dodatku č.20 alebo č.64

Zdroj: vlastné spracovanie

Podľa oficiálnych policajných záznamov nastal problém pri zbere údajov. Aby bolo možné čo najlepšie posúdiť, že legalizácia marihuany má vplyv na trestnú činnosť, musia byť údaje zhromažďované na nižšej ako vládnej úrovni. Ostatné susedné krajiny po uzákonení dodatku č.64 vypracovali nový legislatívny návrh na zber údajov avšak Colorado nevytvorilo dostatočný legislatívny rámec pre zber údajov. V súčasnosti Coloradské oddelenie pre kriminálne právo pracuje na vytvorení celoštátneho systému zberu dát. S ohľadom na čas potrebný na vytvorenie celoštátneho dátového systému, môže trvať roky, než Colorado bude schopné plne analyzovať vplyv legalizovania marihuany. Napriek uvedeným skutočnostiam si policajné oddelenie myslí, že sa kriminalita zvyšuje. Lokálne policajné oddelenia a regulačné agentúry zberajú a vyhodnocujú údaje, aby lepšie pochopili vplyv legalizácie na kriminálnu činnosť. Najčastejšie v oblastiach horských miest, ktoré sú vo veľkej miere ovplyvnené turistami žijúcimi mimo Colorada. Členenie údajov je rozdelené do 2 skupín a to priemyselné zločiny - trestné činy priamo súvisiacich s výkonom licencovaných zariadení a nepriemyselné zločiny. Podľa analýz policajného oddelenia od 2012 do septembra 2014 boli krádeže a vlámania v skupine priemyselných zločinov na úrovni 13%. Ak by sme to porovnali s inými maloobchodnými predajňami

napríklad maloobchodov predávajúcich alkohol, zistili by sme, že v sledovanom období boli krádeže a vlámania na úrovni len 2%.

Denverský predstavitelia čelia neočakávanému výsledovku legalizácie, a to významnému prílivu bezdomovcov, ktorý bol spôsobený kvôli dostupnosti marihuany po jej legalizácii. Podľa záznamov z útulkov je druhý najčastejší dôvod prečo prišli do Colorada práve legalizácia marihuany. Na prvom mieste je snaha nájsť si prácu.

Ďalším z možných dôvodov je, že podniky ktoré podnikajú s marihuanou musia držať veľké množstvo peňazí vzhľadom na reštrikcie zo zákona. Banky sú neochotné obchodovať s peniazmi, ktoré sú spojené s marihuanou, lebo ak následná kontrola so pсом špecializovaným na hľadanie kontaminovaných peňazí drogami, nájde kontaminované peniaze marihuanou môžu byť spojený s práním špinavých peňazí.

4.1.1 Dopyt po marihuane v Colorade

Podľa záznamu ministerstva s názvom „Veľkosť trhu a dopytu po marihuana v Colorade“ bol za rok 2014 odhadnutý dopyt na úrovni 130 metrických ton avšak na druhú stranu legálny dodávateľia boli schopný dodať len 77 metrických ton. Zvyšok je podľa Washington Post rozdelený na dve skupiny: čierna trh kde zločinci predávajú marihuany a šedý trh v ktorom si domácnosti vypestujú sami. Polícia je presvedčená, že čiernemu a šedému trhu prospieva najme neregulované pestovanie, veľké množstvo marihuany schované v domácnostiach, a jej možný predaj za nižšiu cenu oproti legitímnej marihuane. V skutočnosti, polícia uviedla, že legalizovaná marihuana môže zvýšiť ilegálny obchod. Malý dealeri chcú profitovať z prístupu k lekárskej marihuane. Čierny trh rozkvitá hlavne z otvorenosti trhu s možnosť nelegálneho pestovanie marihuany alebo možnosťou kúpiť prebytočnú marihuanu od ošetrovateľov pestovanú pre pacientov. Coloradské zákony majú problém s dokazovaním, kde bola marihuana pre šedý trh skutočne vypestovaná.

Pestovatelia lekárskej marihuany môžu mať licencie ale je náročné zabezpečiť aby zamestnanci skontrolovali všetky registrované rastliny, čo môže byť hlavne časovo náročné. Je potrebné zamerať sa na skupinu rekreačných pestovateľov, ktorý môžu dosiahnuť ľahké príjmy z pestovania a predaja marihuany. Dodatok č. 64 umožňuje spoločné pestovanie, ak je viac obyvateľov, ktorí sú starší ako 21 v jednom bydlisku potom každý z nich môže pestovať 6 rastlín. Táto metóda sa stala populárnou, keď pestovatelia zistili, že môžu ušetriť na prevádzkových nákladoch, ako je nájomné a ostatné služby tým ,

že si rozdelia efektívnejšie priestor na pestovanie. Prítomnosť väčšieho počtu pestovateľov, ktoré zdieľajú jedno zariadenie vytvoril časovo náročná úloha pre políciu snažiť sa vypátrať ilegálnych pestovateľov marihuany. Výzva od polície na lokalizáciu a zastavenie nelegálnych pestovateľov sa rozšírila do rezidenčných štvrtí. Pestovatelia majú prenajaté domy výhradne na pestovanie marihuany a každá izba je prispôbená na proces pestovania.

Ďalšie problémy na ktoré narazili Coloradské orgány keď sa snažili zabezpečiť, že opatrovatelia nepredávajú lekársku marihuanu pre potreby šedého trhu. Podľa dodatku č.20 sú všetci opatrovatelia, ktorý chcú pestovať marihuanu povinný sa zaregistrovať na ministerstve financií. Mnohí nemajú registráciu pre pestovanie, avšak aj keď polícia spochybňuje zákonnosť pestovateľskej prevádzky je ťažké podať trestné oznámenie. Hlásenia ukazujú, že opatrovatelia pestujú svoje rastliny na viacerých lokalitách pre svojim pacientov, čím im vznikne nadbytok, ktorý posunú na šedý trh.

Podľa Rocky Mountain High Intensity Drug Trafficking Area počet balíkov marihuany zaslaných poštou za hranice štátu Colorado sa zvýšil z 0 v roku 2009 na 207 v roku 2013. Aj hmotnosť zachytenej marihuany zasielanej poštou za postupne zvyšuje z 0 v roku 2009, 57,20 libry v roku 2010, 68,20 libry v roku 2011. Najväčší nárast však nastal až po legalizácii v roku 2012, kde váha zachytených balíčkov bola 262 libry za rok 2012. Rok 2013 priniesol ďalší nárast a to až na úroveň 493,05 libry. Najčastejšie bola marihuana zasielaná do štátov Florida, Maryland, Illinois, Missouri, a Virgínia. Podľa záznamov polície sú tieto čísla len zlomkom s celkového, lebo nie sú schopný zachytiť všetky balíčky obsahujúce marihuanu.

Dane môžu spôsobovať naplnenie šedého a čierneho trhu marihuanou, pretože štátne dane sú zamerané hlavne na rekreačných užívateľov marihuany. Pacienti respektíve osoby, ktoré kupujú lekársku marihuanu musia štátu odvieť len 2,9 % daň z obratu. Pre rekreačných užívateľov je to však okrem dane z obratu 2,9 % aj spotrebná daň vo výške 15 % a ďalšia 10 % špeciálna predajná daň. Už vzhľadom na pomerne vysoké daňové zaťaženie oproti lekárskej marihuane je zrejmé, že rekreační užívatelia často využívajú nákup na šedom respektíve čiernom trhu. Výnos dane je rozdelený v pomere 85 percent pre štátny daňový fond pre marihuanu a zvyšných 15 percent do miestnych samospráv, ktoré umožňujú maloobchodný predaj marihuany. Licencované pestovateľské centra sú povinné zaplatiť štátu spotrebnú daň vo výške 15 percent z priemernej trhovej veľkoobchodnej ceny rekreačnej marihuany. Miestne poplatky sú tiež použité na maloobchodných predajní marihuany.

4.1.2 Legalizácia marihuany

Hlavné mesto Colorada Denver, ktoré schválilo už v roku 2005 dekriminalizáciu na držbu malého množstva marihuany je v súčasnosti maloobchodná daň z marihuany na úrovni 7,12 % + 1 % pre regionálnu prepravu a 0,1 % percenta pre kultúrne zariadenia okresu. Ak pripočítame štátnu maloobchodnú daň 12,9 % potom za marihuany zaplatí spotrebiteľ 21,2 % daň z maloobchodnej ceny. Lekárska marihuana je zdanená v Denveri sadzbou dane z 3,62 % z predaja, 1 % pre výskum a technologický rozvoj a 0,1 % pre kultúrne zariadenia okresu, ktorý sa pridáva k výnosu štátnej dane vo výške 2,9 %.

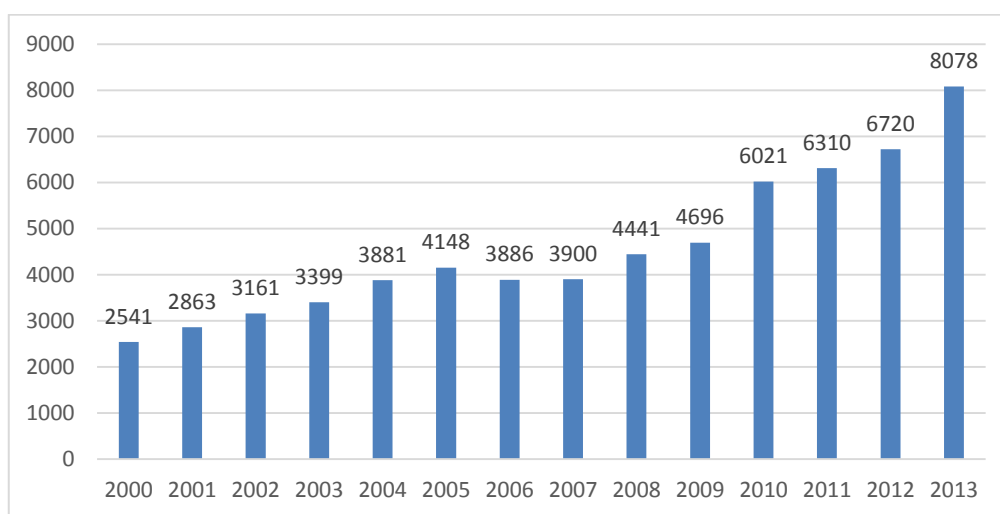
Polícia odhaduje, že marihuana, ktorú môžete zakúpiť na ulici sa pohybuje od 160 až 300 dolárov za uncu. Priemerná cena za uncu lekárskej marihuany je 200 dolárov za uncu a priemernej maloobchodnej marihuany je 225 dolárov za uncu a priemerná hodnota je vo výške 320 dolárov za uncu v horských mestách. Po pripočítaní daní, bude rekreačný spotrebiteľ povinný zaplatiť celkovo 242 dolárov za uncu a 200 dolárov za uncu v Denveri. Užívatelia lekárskej marihuany zaplatia 215,24 dolárov za rovnaké uncu. Regulačné úrady naznačili, že významný daňové zaťaženie by mohlo spôsobiť nárast pacientov za posledný rok, ktorí sa snažia získať červené karty- lekárske licencie na užívanie marihuany, aj to mohol byť dôvod poklesu daňových príjmov.

Legalizácia marihuany v Colorade mala vplyv na susedné štáty Nebraska, Arizona, Kansas, Nové Mexiko, Oklahoma, Utah a Wyoming. Týmto štátom sa zvýšila náročnosť na zdroje, náklady potrebné na zatýkanie a stíhanie páchatel'ov zneužívajúcich legalizáciu marihuany. Podľa záznamov Rocky Mountain HIDTA kartely a ostatný kriminálnici využívajú prosperujúci čierny trh v Colorade na pašovanie do ostatných štátov. V decembri roku 2014 podali žalobu na najvyšší súd proti rekreačnému užívaniu marihuany v Colorade. Tvrdia, že legalizácia spôsobila významné zvýšenie trestnej činnosti a problémy pri vymáhaní práva, práve už spomenutým pašovaním marihuany cez štátne hranice. The Federal El Paso Intelligence Center oznámilo, že orgány v celej krajine zadržali tri a pol tony marihuany z Colorada určenej pre iné štáty v roku 2012. V roku 2009 to bolo približne trištvrté tony, čo značí nárast o 300 % oproti obdobiu, keď nebola marihuana legalizovaná. Na základe vyššie uvedeného sa rozhodlo Colorado o prerozdelenie prebytku príjmov aby pomohlo susedným štátom zabrániť pašovaniu marihuany do okolitých štátov.

4.1.3 Zdravotné dopady

V súčasnosti vedci používajú vedomosti a techniky k šľachteniu rastlín, pred dosiahnutie rôznych vylepšených vlastností rastlín. Marihuana obsahuje až 483 zlúčenín a najznámejšie sú tetrahydrokanabinol (THC) a cannabidiol (CBD). Kanabinoidy nie sú rozpustné vo vode a práve preto sa na odstránenie živice z rastliny používajú rozpúšťadlá. Tieto rozpúšťadlá sú veľmi horľavé a pri práci s nimi môže prísť k popáleninám a ohrozeniu života. V rokoch 2010 - 2012 bol podľa záznamov hospitalizovaná jedna osoba. Po legalizácii to už bolo v roku 2013 11 pacientov a do mája roku 2014 ďalších 10 pacientov. Ďalším problémom ohrozujúcim zdravie ľudí sú hašišové cukrovinky, koláčiky a ďalšie potraviny, pretože nie je isté kto spotrebuje pochutinu. Existujú však právna úprava určujúca maximálne množstvo THC v nich. Stále je však problém v praxi s dávkou, ktorú si osoba môže dať. Nastávajú prípady, kedy museli byť osoby hospitalizované a niektorých prípadoch spáchali aj samovraždu. Ďalším problémom, ktorý môže nastať je aj konzumácia pochutín ak ich konzumujú mladiství alebo deti v domnienke, že ide o obyčajné sušienky, cukroviny. Tieto obavy čiastočne vyriešila legislatíva prijatím zákona o ochranných značkách na baleniach produktov ako je to napríklad u alkoholu. Obal musí obsahovať aj obsah marihuany, zoznam rozpúšťadiel dokonca, obal v ktorej sa nachádza lekárska marihuana musí byť zabezpečený tak aby bolo ťažké otvoriť ho deťom do 5 rokov.

Graf č.1 Hospitalizácia pacientov s užitím marihuany 2000-2013

Zdroj: vlastné spracovanie

[http://www.in.gov/ipac/files/August_2014_Legalization_of_MJ_in_Colorado_the_Impact\(1\).pdf](http://www.in.gov/ipac/files/August_2014_Legalization_of_MJ_in_Colorado_the_Impact(1).pdf) – vlastné spracovanie

Z grafu jednoznačne vyplýva postupný nárast z pôvodnej hodnoty 2 541 ľudí v roku 2000, kedy bol prijatý dodatok č.20, ktorý umožnil používanie marihuany na lekárske účely. Ďalší významy nárast nastal v roku 2010, ovplyvnený zrušením definície opatrovateľova v roku 2009. V roku 2012 bol schválený dodatok č.64, ktorý umožnil užívanie marihuany na rekreačné účely. Tento fakt sa premietol až v nasledujúcom roku.⁶¹ Vzhľadom na to, že dodatok č.64 dal možnosť obstarat' si ¼ unce aj návštevníkom štátu Colorado nastal nárast aj v oblasti cestovného ruchu a to hlavne v lyžiarskych strediskách, kde bolo predaných až 90 percent z celkovej rekreačnej marihuany pre turistov. V roku 2013 bol dopyt po marihuany od turistov navštevujúcich horské oblasti okolo 2,15 a 2,54 tony marihuany. Podľa odhadov by sa mal objem v roku 2014 pohybovať medzi 4,3 a 5,1 tonami marihuany. Problémy nastali hlavne v prípadoch keď turisti precenili potenciál a predávkovali sa, čoho následok bol ďalšia hospitalizácia.

V Súvislosti z dodatkom č.64 je nutné spomenúť aj skupinu, ktorú rekreačná marihuana môže zo zdravotného hľadiska najviac ohroziť a to skupinu detí a mladistvých. článok v časopise Lancet Psychiatry Journal uviedol, že štúdie ukázali, že tí, ktorí užívajú marihuanu denne pred vekom 17 rokov majú o 60 percent menšiu pravdepodobnosť, že dokončia strednú alebo vysokú školu, sedemkrát väčšiu pravdepodobnosť, že spáchajú samovraždu a osemkrát častejšie používajú návykové látky neskôr v živote. Dodatok 64 stanovuje, že nikto mladší ako 21 nemôže vlastniť ani užívať marihuanu. Predajne, ktoré predali marihuanu osobám mladším ako 21 budú postihnuté ako pri predaji alkoholu. Z výskumu Coloradskej Univerzity vyplýva, že mnoho mladistvých užívateľov získalo prístup k marihuane prostredníctvom pacientom, ktorý majú zdravotné karty.

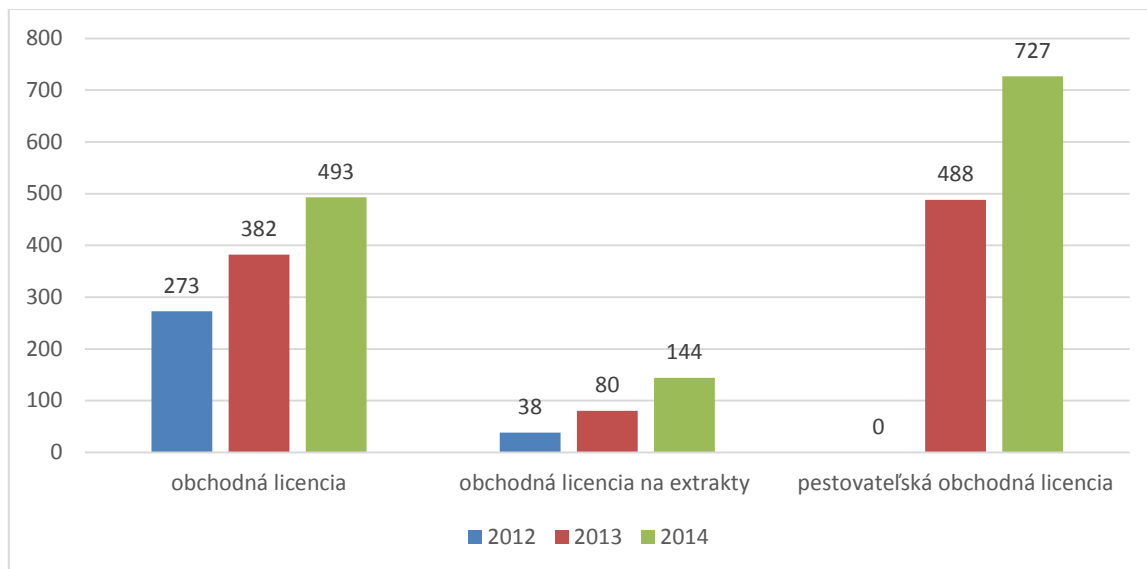
4.1.4. Daňové výnosy z marihuany

Vo fiškálnom roku 2013/2014, ministerstvo strávilo značnú dobu prípravy na zavedenie dane z maloobchodnej marihuany k 1. januáru 2014. Prvé z opatrení, boli prijaté v októbri 2013, opatrenia pre zdanenie spotrebnou daňou na maloobchodnú marihuanu a dodatočnej dane z jej predaja, bol uzákonený v novembri 2013 a s platnosťou k 1. januára 2014. Oddelenie Marihuana Enforcement Division spešne začalo vydávať povolenia tým, ktoré už mali povolenia na podnikanie s lekárskou marihuany a chceli vstúpiť do prostredia predaja maloobchodnej marihuany.

---

⁶¹ Údaje za rok 2014 ešte nie sú zverejnené .

Graf č.2 Prehľad vydaných licencií

Zdroj: vlastné spracovanie

<https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/2014%20Annual%20Report1.pdf>

Z údajov uvedených v grafe vidíme rastúci trend v každom druhu obchodnej licencie na lekársku marihuanu. V období od 1. júla 2013 do 1. júna 2014 bol daňový príjem z poskytnutia obchodných licencií na úrovni 7 128 568 dolárov.

Prehľad vydaných licencií v oblasti maloobchodného predaja začal až k 1. januáru 2014 a zákon rozdeľuje licencie na⁶²:

- Maloobchodná licencia na predaj – 205
- Maloobchodná licencia na výrobu produktov – 58
- Maloobchodná licencia na voľné pestovanie – 272
- Maloobchodná licencia na skúšobňu – 7

Príjem za obdobie od 1. januára 2014 do 30. júna 2014 bol daňový výnos na úrovni 2 425 200 dolárov.

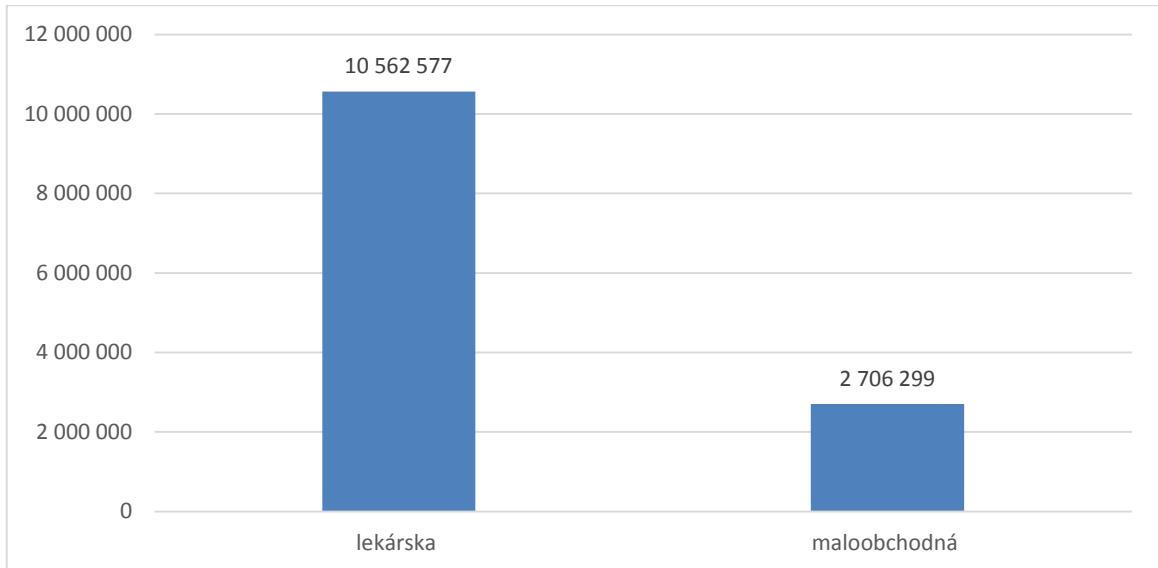
Daňový výnos za rok 2014 z dane z predaja, ktorý plynie do peňažného fondu - Marijuana Cash Fund je väčší z lekárskej marihuany ako z tej maloobchodnej. Netreba

⁶² COLORADO DEPARTMENT OF REVENUE 2014 [online]. USA 1989 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete:

< *Annual Report* <https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/2014%20Annual%20Report1.pdf> >

však zabúdať na fakt že maloobchodná marihuana je ešte raz dodatočne zdanená rovnakou daňou z predaja avšak jej výnos už plynie aj do iného rozpočtu.

Graf č.3 Daň z predaja marihuany (sadzba 2,9 %)

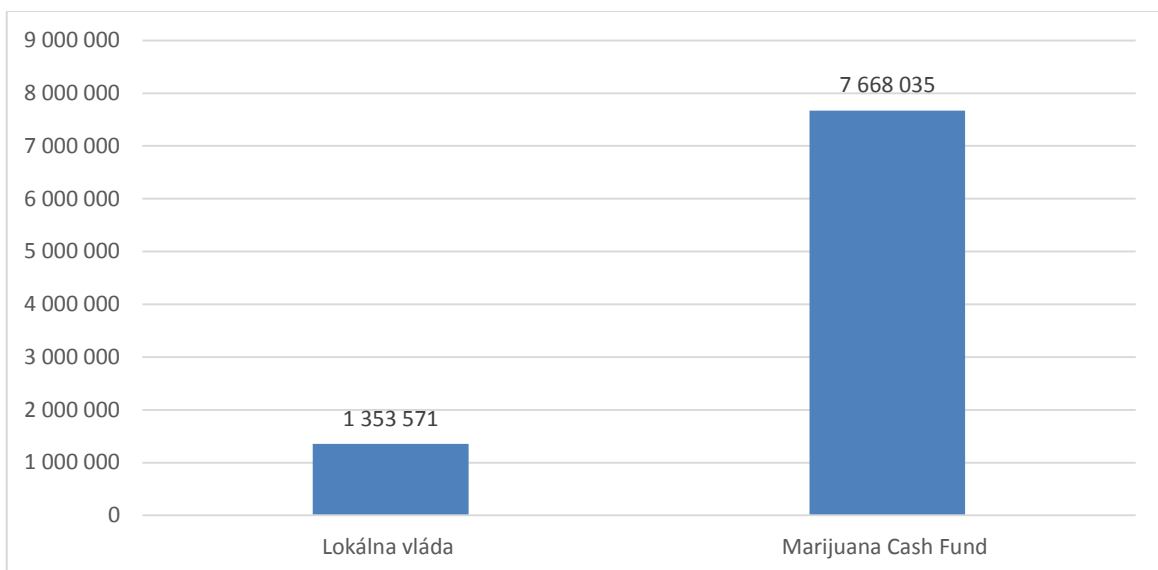

Zdroj: vlastné spracovanie

<https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/2014%20Annual%20Report1.pdf>

V roku 2014 bol celkový príjem z predaja maloobchodnej marihuany zdanenou sadzbou 10% a dosiahol príjem vo výške 9 023 352 dolárov. S toho 15% dostala lokálna vláda, čím dosiahli príjem na úrovni 1 353 571 dolárov. Zvyšných 85 % putovalo do peňažného fondu - Marijuana Cash Fund.

Graf č.4 Daň z predaja maloobchodnej marihuany (10%)

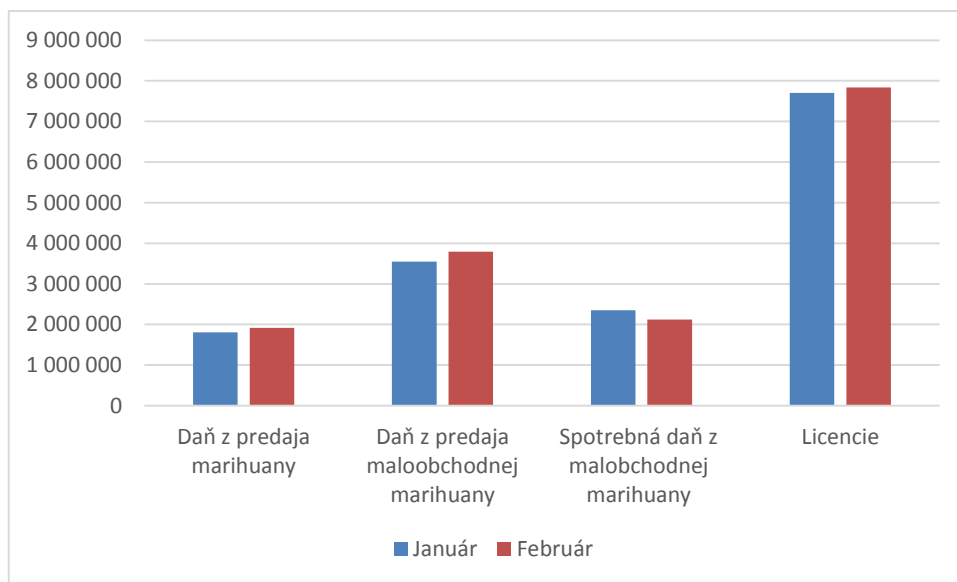

Zdroj: vlastné spracovanie

<https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/2014%20Annual%20Report1.pdf>

Poslednou časťou zdanenia maloobchodnej marihuany je sadzba 15 % , ktorá je označená ako spotrebná daň a jej výnos dosiahol v roku 2014 úroveň 3 012 860 dolárov. Tento daňový výnos putuje do fondu verejných škôl.

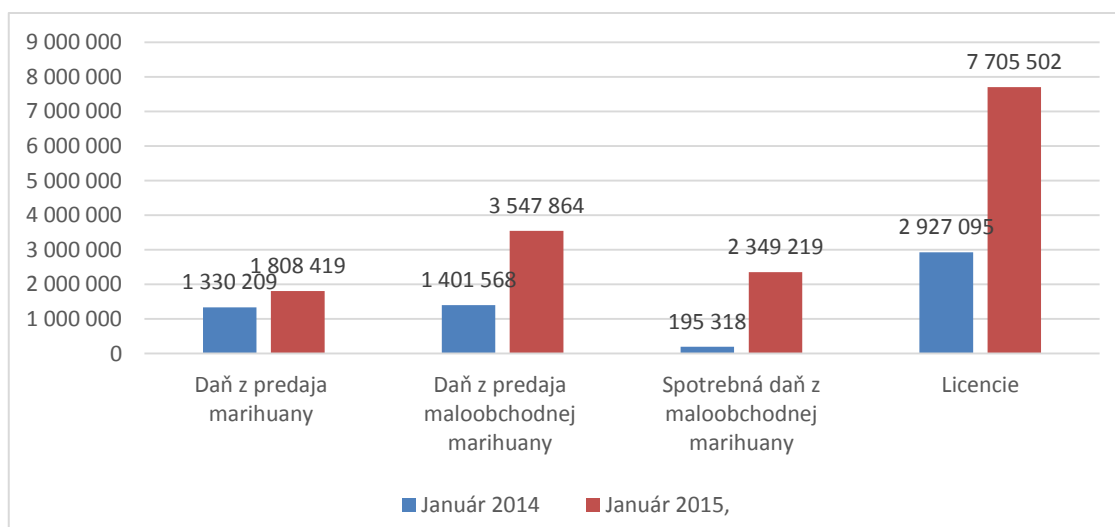
Graf č.5 Daňový výnos v roku 2015

Zdroj: vlastné spracovanie , Colorado 2014 Annual report

Január roku 2015 pokračoval v raste daňových príjmov oproti decembru minulého roka v každej sledovanej kategórii, obdobne môžeme tvrdiť, že rast daňových príjmov má rastúcu tendenciu aj za mesiac február okrem spotrebnej dane kde nastal medzimesačný prepád o 226 128 dolárov. Danú odchýlku nevieme vysvetliť ani po bližšom skúmaní výkazov ministerstva financií.

Graf č. 6 Porovnanie medziročných daňových výnosov z marihuany

Zdroj: Vlastné spracovanie

<https://www.colorado.gov/pacific/sites/default/files/0115%20Marijuana%20Tax%2C%20License%2C%20and%20Fees%20Report.pdf>

Medziročný nárast daňových príjmov dosiahol viac ako 263 %. V súčasnosti sa už neočakáva podobné zvýšenie, skôr len mierne stúpajúci trend vzhľadom na pridelenie nových licencií a záujem o výskum a vývoj v oblasti marihuany. Najviac však rástla práve skupina Spotrebnej dane z marihuany, ktorej výnos bol v januári na 195 318 dolárov avšak za január už súčasného roka bol na úrovni 2 349 219 dolárov čo predstavuje medziročný nárast až o viac ako 1 200 % .

4.2 Riešenie skúmanej problematiky v Európskej únii

V Európskej únii právne predpisy v oblasti drog sa tvoria spolu s viacročnými stratégiami a akčnými plánmi. Vlády a parlamenty zodpovedajú za prijímanie strategických, právnych, a organizačných zákonov a rámcov pri problematike v súvislosti s drogami.

Už vyššie spomenutý základným právnym rámcom sú tri dohovory Organizácie Spojených národov, ktoré predstavujú základne piliere medzinárodnej spolupráce v oblasti drog. Spolu určujú viac ako 240 psychoaktívnych látok. Podľa dohovorov je obchodovanie trestným činom avšak rovnako pristupuje aj k prechovávaniu drog pre vlastnú potrebu, avšak táto časť dohovoru podlieha ústavným a legislatívnym koncepciám krajín EU. Táto doložka je v rôznych krajinách implementovaná rôzne čoho následok je rôznorodosť právnych prístupov vo vzťahu k prechovávaniu pre vlastnú spotrebu - dekriminalizácia.⁶³ Podľa údajov Európskej únie je verejná mienka v oblasti marihuany stále najpolarizovanejšia téma. Najčastejšou príčinou sú zmeny v dostupnosti, užívaní marihuany a legalizačné procesy niektorých štátov v USA a Uruguaja. Podľa posledných dostupných štatistík sa celkové užívanie marihuany v Európe zdá byť stabilné dokonca má tendenciu poklesu na rozdiel od iných častí svet. Napriek tomu však niekoľko krajín v posledných rokoch zaznamenalo zvýšenie užívania marihuany.

Na úrovni EU prebiehajú politické debaty o regulačných možnostiach a praktické zmeny zamerané na vývoj v oblasti sociálnych problémov spojených s užívaním marihuany. Podobne sa zlepšila aj informovanosť v pochopení užívania marihuany a jej

---

⁶³ EMCDDA 2014 *New developments in Europe's cannabis market* [online]. [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <http://www.emcdda.europa.eu/topics/pods/cannabis-markets-developments> >

zdravotných následkov. Výskum a vývoj v oblasti zdravotníctva má rastúcu tendenciu, čo má za následok zvýšenie dostupnosti, napriek tomu, že počet pacientov sa stabilizoval.⁶⁴ Podobne ako v roku 2000 v stúpil do platnosti v Colorade dodatok č.20 v rovnakom období vidíme trend postupnejšej liberalizácie v oblasti marihuany aj v Európskej únii. od roku 2010 mnohé krajiny znížili výšku pokút za trestné činy jednorazového prechovávanía. V diskusiách o marihuane na pôde štátov Európskej únie prevláda názor zamerať sa na ponuku drog a nelegálne obchodovanie ako na samotné užívanie. V ekonomickej praxi však počet trestných činov za prechovávanie a užívanie sa od roku 2000 rokov neustále zvyšoval.

Veľkosť nelegálneho trhu v oblasti marihuany a zvýšením domácej produkcie viedlo k tomu, že organizované skupiny často majú vysoké príjmy s trestnej činnosti spojenej s marihuanou. Dôkazom o komplexnosti problematiky spojenej s marihuanou jej aj zvýšená pozornosť v oblasti sociálnych štúdií a to hlavne kriminalita, násilie a iné formy porušovania zákona.

V súčasnosti najväčší podiel pri výrobe marihuany v Európskej únii je spojený s organizovanou trestnou činnosťou. Treba spomenúť, že organizované skupiny sa nezameriavajú len na predaj marihuany ale ich aktivity sú spojených s predajom väčšiny drog zakázaných dodatkami OSN. V strednej Európe nastal trend rozširovania výroby metamfetamínu a jej následného predaja. Tieto skupiny využívajú na pašovanie rovnaké medzinárodné trasy ako pri obchodovaní z heroínom. V nadväznosti na to podľa správy za rok 2014 vznikli obavy z rozšírenia a dostupnosti metamfetamínu v Európe.

4.2.1 Analýza záchytovej drog v Európskej únii

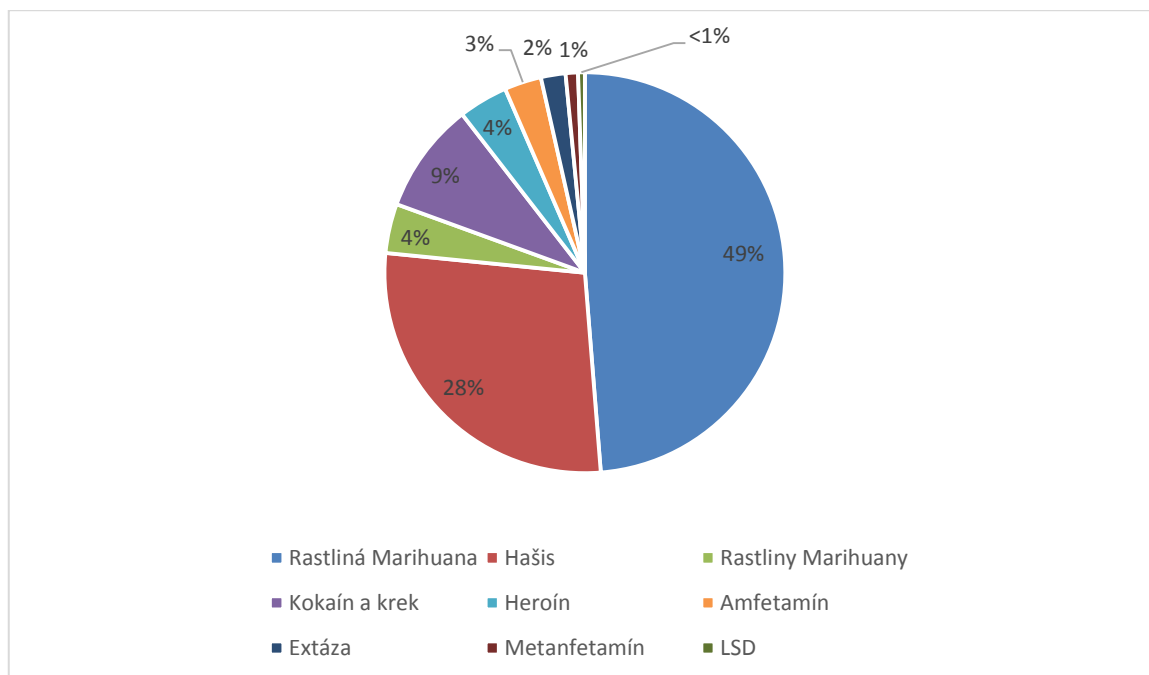
Vyššie 80% zachytených drogových prípadov v Európe je spojených s marihuanou – či už vo forme rastlinného kanabisu – rastliny alebo kanabisovej živice – hašišu. Treba však poznamenať, že koordinácia pri zbere údajov v Európskej únii má značné nedostatky a komplexné výsledky zberu dát sú uverejňované až z dvojročným odstupom vo výročných správach. vo výsledkoch za rok 2014 nie sú údaje záchytovej z krajín Nemecka, Francúzska a Belgicka.⁶⁵

---

⁶⁴ EMCDDA 2014 *European Drug Report: Trends and developments* May 2014 [Lisbon online] 2014 Lisabon [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <<http://www.emcdda.europa.eu/edr2014>>

⁶⁵ EMCDDA *European Drug Report 2014: Trends and developments* May 2014 Lisbon

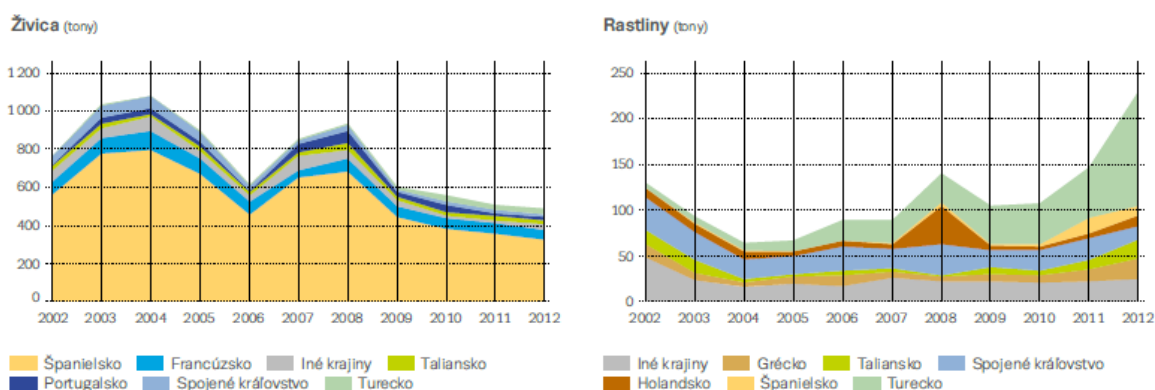
Graf č.7 Podiel záchytov drog v Európskej únii 2012

Zdroj: Vlastné spracovanie Európska správa o drogách 2014: trendy a vývojové zmeny

Ročnú spotrebu marihuanou pre EU možno odhadnúť na približne 2 000 ton. Rastlinný kanabis – marihuana sa pestuje v Európe aj nezákonne dováža zo zahraničných krajín. Väčšina kanabisovej živice -hašišu sa importuje do Európskej únie po mori alebo letecky z Maroka.

Graf č.8 Množstvo zachytenej marihuany v Európskej únii

Zdroj: Európska správa o drogách 2014: trendy a vývojové zmeny

Približne dve tretiny z celkového množstva záchytov pripadá na marihuanu – vo forme rastliny a zvyšná jedna tretina je vo forme živice respektíve hašišu. Tento výsledok

môže čiastočne odzrkadľovať skutočnosť na rastúcu dostupnosť domácej produkcie marihuany. Ak si však porovnáme množstvo zadržanej látky pri záchytech, zistíme že množstvo živice je 457 oproti 105 tonám rastliny marihuany v roku 2012. Možným vysvetlením rozdielu je rozdiel váhy pri rovnakom objeme a pravdepodobne aj fakt, že sa živica prepravuje z Maroka na dlhšie vzdialenosti cez hranice a preto je náchylnejšia na zadržanie.⁶⁶

Najväčšie množstvá zachytenej marihuany sú v Španielsku, dôvodom je vstup živice z Maroka práve na územie Európskej únie v Španielsku. Z celkového množstva zachytenej živice boli dve tretiny v Španielsku. Pokiaľ ide o marihuanu vo forme rastliny, zvýšilo sa množstvo zachytenej marihuany krajinami ako Grécko a Taliansko. Najväčší medziročný nárast zaznamenalo Turecko, kde sa množstvo zachytenej marihuany zdvojnásobilo.⁶⁷

Záchyty marihuany môžu poukazovať na zvýšenú domácu výrobu. Kvalita údajov dostupných v oblasti záchytov spôsobuje problémy z hľadiska porovnania. V roku 2012 bolo v Európe hlásených 33 000 záchytov marihuany. Od roku 2011 do roku 2012 vzrástol počet zachytených rastlín z 5 miliónov na 7 miliónov, najväčší vplyv na nárast v tejto oblasti malo Taliansko, kde sa počet záchytov zvýšil štvornásobne. Počas toho istého obdobia 2011-2012 sa zachytené množstvá zvýšili z 33 ton na 45 ton.⁶⁸

Nárast dostupnosti marihuany na trhu vyvolal aj nárast maloobchodnej ceny, čo však mohlo byť zapríčinené zvýšeným účinnou látkou THC od roku 2006 do roku 2012. Pri živici bol najväčší nárast THC v droge v období rokov 2011 a 2012. Ďalším problémom bol vznik syntetických kanabinoïdov. Tieto chemické látky majú podobné účinky ako marihuana. Podľa dostupných údajov najviac syntetických kanabinoïdov je vyrobených v Číne. V priebehu od januára do júna sledovaného obdobia zaznamenalo 18 krajín Európskej únie 1 800 prípadov zachytených syntetických kanabinoïdov. Opätovne najviac bolo v Španielsku 20kg

4.2.2 Užívanie a problémy súvisiace s drogami

---

⁶⁶ EMCDDA 2014 *European Drug Report: Trends and developments* May 2014 [Lisbon online] 2014 Lisabon [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <<http://www.emcdda.europa.eu/edr2014>>

⁶⁷ Európska správa o drogách 2014 je zahrnuté aj Turecko aj keď nie je členom EU

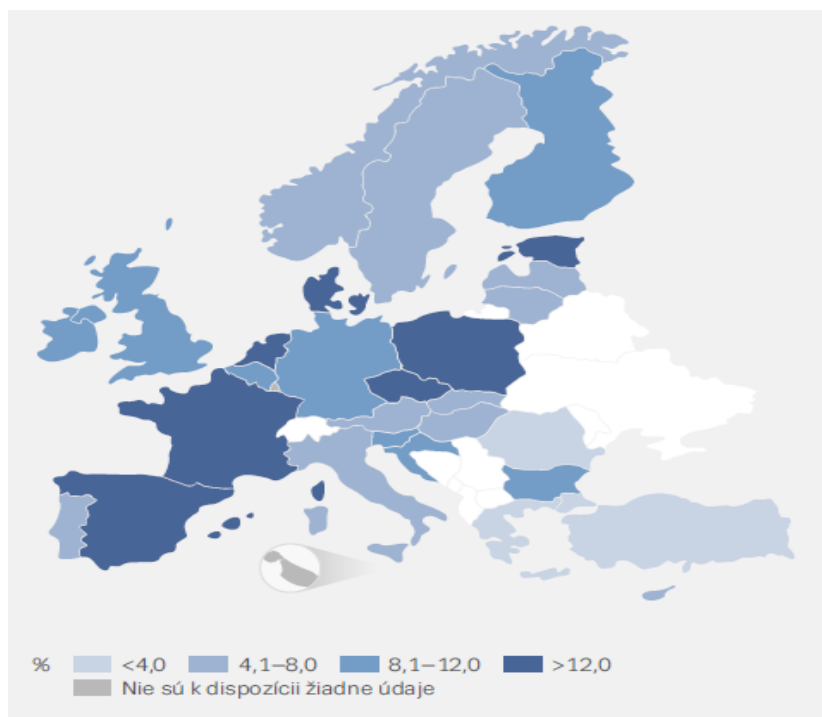
⁶⁸ EMCDDA 2014 *European Drug Report: Trends and developments* May 2014 [Lisbon online] 2014 Lisabon [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <<http://www.emcdda.europa.eu/edr2014>>

Podľa údajov EMCDDA bolo v roku 80 miliónov dospelých obyvateľov z celkového množstva 507 miliónov obyvateľov Európskej únie, ktorí užili drogu. Pri vykazovaní štátnických údajov je rozdielne určený vek dospelosti v USA a v EU. V rámci Európskej únie budú dospelý uvádzaný od 15 rokov do 64. Osobitne rozdelíme užívanie mladistvými vo veku 15-16 rokov. Podľa správy EMCDDA z roku 2014 užilo:⁶⁹

- 73,6 milióna alebo 21,7 % dospelých (vo veku 15 – 64 rokov) užívalo marihuanu celoživotne
- 18,1 milióna alebo 5,3 % dospelých (vo veku 15 – 64 rokov) užívalo marihuanu v minulom roku
- 4,6 milióna alebo 11,2 % mladých dospelých (vo veku 15 – 34 rokov) užívalo marihuanu v minulom roku
- 0,4 % a 18,5 % – najnižšie a najvyššie národné odhady užívania marihuanu v minulom roku medzi mladými dospelými

Podľa minuloročných odhadov užilo marihuanu 14,6 milióna mladých Európanov (vo veku 15 – 34 rokov) s toho 8,5 milióna z nich bolo vo veku 15 – 24. Užívanie marihuany je viac rozšírené u mužského pohlavia ako u ženského v pomere 60:40.⁷⁰

Graf č.9 užívania marihuany medzi mladými dospelými (vo veku 15 – 34 rokov)

Zdroj: Európska správa o drogách 2014: trendy a vývojové zmeny

⁷⁰ EMCDDA 2014 *European Drug Report: Trends and developments* May 2014 [Lisbon online] 2014 Lisabon [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <<http://www.emcdda.europa.eu/edr2014>>

Vplyv rozdielu užívania marihuany v závislosti od legislatívy platnej v danej krajine. EU na rozdiel od USA nemá harmonizovanú daňovú sústavu, legislatívu ani vykazovanie údajov. Nové prieskumy od 2011 naznačili stúpajúci trend v 5 štátoch a pokles užívania vo 8 štátoch. Škandinávske krajiny Dánsku, Fínsku a Švédsku mali stúpajúci trend užívania marihuany. Jedine v Nórsku ostala pomerne stabilná. Po raste sa v poslednom desaťročí sa stabilizoval nárast užívateľov marihuany, niektoré krajiny ako Nemecko, vo Francúzsku a v Spojené kráľovstvo mali klesajúci trend užívania marihuany. Rovnako aj Španielsko ohlásilo klesajúci trend. Dokopy tieto štyri krajiny tvoria takmer polovicu populácie EÚ. Taliansko a Bulharsko malo v kratších časových úsekoch stúpajúce trendy.

Len malá časť užívateľov marihuany užíva túto látku každodenne respektíve skoro každodenne, čo je v definícii viac ako 20 krát za predchádzajúci mesiac. S celkového množstva obyvateľov EU je len 1% dospelých ktorý užívajú každodenne a s toho dve tretiny sú vo veku 15-34 rokov. Pomer každodenných užívateľov medzi pohlaviami je v pomere 75:25 pre mužov. Najmenej každodenných užívateľov marihuany je v Slovenskej republike a to 0,1 % a najviac v Španielsku 4,4 %.

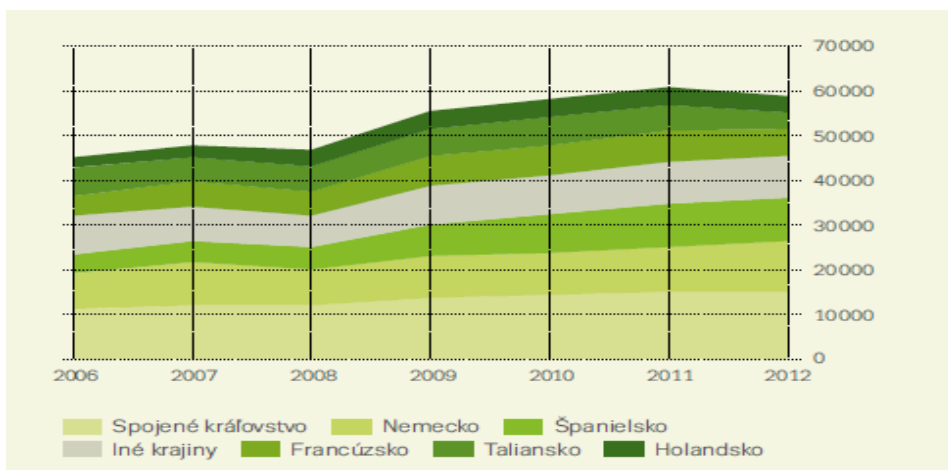
4.2.3 Hospitalizácia a nástup do liečebne

V roku 2012 z nelegálnych drog bolo za užívanie marihuany zodpovedné za najväčší prírastok pacientov, ktorý podstúpili liečbu. V období od roku 2006 do 2011 bol nárast počtu pacientov z 45 000 na 61 000. V roku 2012 sa vývoj v tejto skupine stabilizoval a skončil na 59 000 pacientoch. Marihuana bola druhou najčastejšie uvádzanou drogou medzi 110 000 všetkými účastníkmi, ktorý podstúpili liečbu druhý krát v roku 2012. Najmenej pacientov spojených s hospitalizáciou bolo v Bulharsku 2 % a najviac v Maďarsku 66 %. Tieto rozdiely sú zase zapríčinené národných rozdieloch vo vykazovacích postupoch, právnych predpisoch a úrovni užívateľov.⁷¹

Graf č. 10 Vývoj osôb, ktoré prvýkrát nastúpili na liečbu

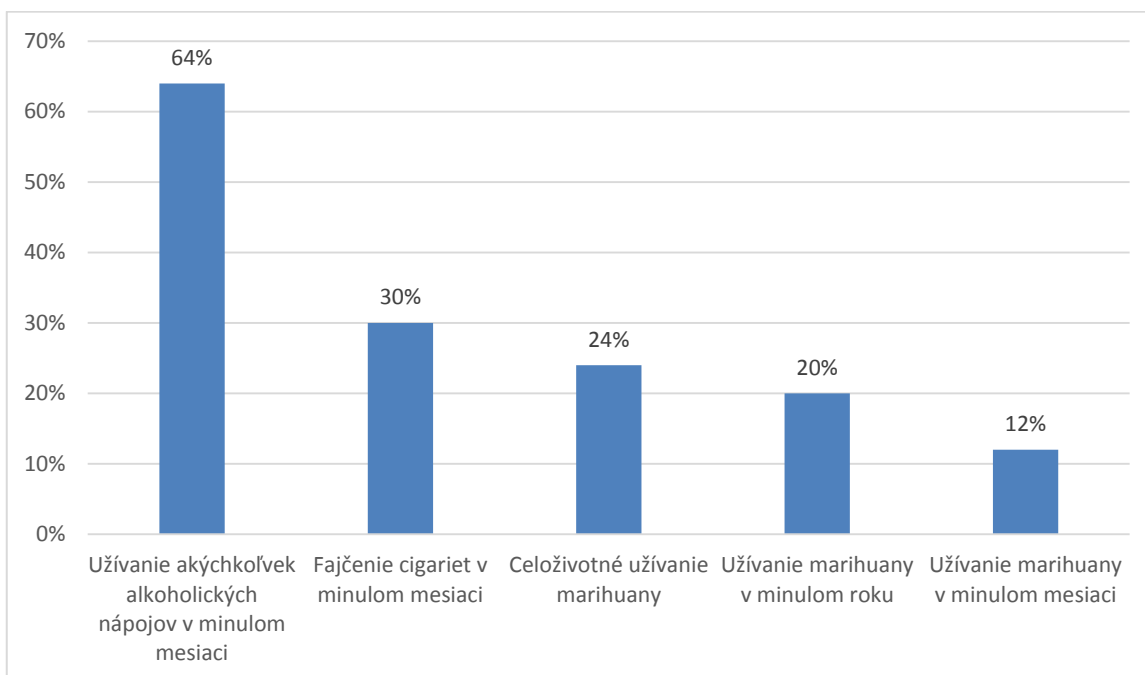
⁷¹ EMCDDA 2014 *European Drug Report: Trends and developments* May 2014 [Lisbon online] 2014 Lisabon [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <<http://www.emcdda.europa.eu/edr2014>>

Zdroj: Európska správa o drogách 2014: trendy a vývojové zmeny ⁷²

Pri vyššej konzumácii marihuany sa objavili prípady, keď musela byť osoba hospitalizovaná. Krajiny ako Česká republika, Dánsko a Španielsko v poslednom období zaznamenali nárast prípadov hospitalizácie väčšinou spojení s intoxikáciou alkoholom. Symptómy môžu zahŕňať úzkosť, psychózu alebo iné psychiatrické príznaky ale nevyžadujú si dlhodobú hospitalizáciu. V neposlednej rade zvyšuje hospitalizáciu výskyt syntetických kanabinoidov.

Graf č.11 Užívanie drog medzi študentmi vo veku 15-16 rokov

Zdroj: vlastné spracovanie, Európska správa o drogách 2014: trendy a vývojové zmeny : štúdia ESPAD (školského prieskumu o alkohole a iných drogách)

Ako v USA tak aj v Európskej únii je potreba sa zamerať na osoby, ktoré užívanie drog zdravotne ohrozuje v najväčšej miere a to sú mladiství. V grafe sú uvedené aj

⁷² Základné údaje sa týkajú všetkých osôb, ktoré nastúpili na liečbu, pričom primárnou drogou je marihuana. Trendy sa týkajú všetkých osôb, ktoré prvýkrát nastúpili na liečbu,

konzumácie alkoholu a fajčenie cigariet. Monitorovanie užívania drog medzi študentmi poskytuje dôležitý obraz o súčasnom rizikovom vývoji v spotrebe drog mládežou. Podľa najnovších údajov od roku 2011 jeden zo štyroch mladistvých vo veku 15 až 16 rokov užil niekedy nezákonnú drogu. Úroveň užívania je značne odlišná medzi jednotlivými krajinami.⁷³

Väčšina respondentov uviedla ako najčastejšie užívanú ilegálnu drogu marihuanu, s toho až 24 % celoživotné užívanie, 20% v minulom roku. S pohľadom užívania drog mesiac pred anketou najhoršie dopadala najhoršie konzumácia alkoholu až 64 % mladistvých malo skúsenosť s ním. Na druhom mieste sa umiestnilo fajčenie cigariet 30% . S ilegálnych drog užilo 12 % marihuanu aspoň raz mesiac pred anketou. Chlapci uviedli 1,5 násobnejšiu pravdepodobnosť užitia marihuany oproti dievčatá a frekvencia užívania marihuany v prieskume za mesiac:

- 88% - 0 krát
- 5 % - 1 až 2 krát
- 4% - 3 až 9 krát
- 3% - viac ako 10 krát

Väčšina, ktorá sa priznala k užívaniu marihuany ju užila len raz alebo dvakrát. Len 2 % študentov užili marihuanu 10 a viac krát v období mesiac pred anketou. Celkovo približne 7 % študentov uvidelo celoživotné užívanie viac ako jednej nezákonnej látky. Užívanie ostatných nezákonných látok je oveľa nižšie ako je to u marihuany, aj napriek tomu majú niektoré krajiny problém s extázou a amfetamínom. Študenti, ktorí v ankete uvideli že užívajú marihuanu boli s väčšou pravdepodobnosťou aj pravidelnými užívateľmi tabaku a alkoholu. Až 19 % študentov uviedlo v ankete fajčenie jednej a viac cigariet denne a dokonca až 4 % uviedli fajčenie viac ako 10 cigariet denne v mesiaci pred anketou.⁷⁴

4.2.4 Od prohibície k regulácii

ALICE RAP (Addictions and Lifestyles in Contemporary Europe – Reframing Addictions Project) Závislosť a životný štýl v súčasnej Európe- je prvý veľký celoeurópsky

---

⁷³ EMCDDA 2014 *European Drug Report: Trends and developments* May 2014 [Lisbon online] 2014 Lisabon [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <<http://www.emcdda.europa.eu/edr2014>>

⁷⁴ EMCDDA 2014 *European Drug Report: Trends and developments* May 2014 [Lisbon online] 2014 Lisabon [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <<http://www.emcdda.europa.eu/edr2014>>

projekt, ktorý sa zaoberá závislosťou ako celkom a jej vplyvom na zdravie a majetok.⁷⁵ Na tento 5 ročný projekt bolo vyčlenených 10 miliónov na komplexný politický dialóg a diskusiu o súčasných i alternatívnych prístupoch k závislosti a o informáciách o účinnejších a efektívnych zásahoch. Podľa štúdia ALICE RAP sa odhaduje spotreba marihuany v Európskej únii na úrovni 2 500 ton ročne. Väčšina z tejto marihuany pochádza z nelegálnych kriminálnych trhov, užívatelia zostávajú nechránení od negatívnych zdravotných a sociálnych vplyvov, verejné rozpočty vynakladajú nemalé množstvá na súdne systémy a často aj diskriminačné politiky. Potenciálne daňové príjmy zostávajú nevyzberane. V súčasnosti je v mnohých krajinách vyvíjaný tlak verejnosti k diskusiám, vývoju a v niektorých krajinách aj k implementácii modelov legálnej marihuany. Podľa štúdie ma európska únia skúsenosti v regulácii alkoholu a tabakových výrobkov a preto by súčasný systém prohibície marihuany mala zmeniť pomocou právanej regulačnej politiky. Tento nový model umožní nahradiť súčasné nelegálne trhy a pomôcť k ochrane zdravia, bohatstva a blahobytu. Po odstránení politických a inštitucionálnych prekážok môže právna úprava potenciálne vytvoriť priaznivejšie prostredie pre dosiahnutie lepších výsledkov protidrogovej politiky v dlhodobom horizonte. Otvoril by sa aj väčší priestor pre výskum a vývoj v oblasti verejného zdravotníctva a sociálnych intervencií.⁷⁶

Trendy v štátoch Európskej únie ukazujú stúpajúci tlak na súčasnú marihuanovú politiku alebo „vojnu proti drogám“ a prohibistické prístupy k marihuane. Objavujú sa teórie, ktoré marihuana stavajú ako legálnu komoditu porovnateľnú z alkoholom alebo tabakom, ktorá môže byť regulovaná a zdanená. Významné reformy súvisiace s politikou konope a zákonov už boli realizované v celej rade členských štátov EÚ. Prevažná väčšina reforiem bola založená na menej represívnejšom prístupe k užívateľom marihuany, nie však k producentom. Nedávne prieskumy v Británii ukázali, že viac ako polovica verejnosti (53 %) podporuje legálnu reguláciu produkcie marihuany a dekriminalizáciu na držbu. Problémom pri presadzovaní programov na dekriminalizáciu respektíve legalizáciu boli OSN dohovory, ktoré obmedzovali národné a miestne reformy v úsilí o dekriminalizáciu na držbu. Dôležité je, že zmluvy tiež vyžadujú, aby signatárske štáty,

---

⁷⁵ ALICE RAP 2014 *policy paper series policy brief 5.cannabis – from prohibition to regulation “when the music changes so does the dance”* [online]. Barcelona 2014 [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <http://www.alicerap.eu/resources/documents/cat_view/1-alice-rap-project-documents/19-policy-paper-series.html>>

⁷⁶ ALICE RAP 2014 *policy paper series policy brief 5.cannabis – from prohibition to regulation “when the music changes so does the dance”* [online]. Barcelona 2014 [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <http://www.alicerap.eu/resources/documents/cat_view/1-alice-rap-project-documents/19-policy-paper-series.html>

ktoré zahŕňajú všetky EÚ členské štáty musia zakázať akékoľvek látky pre domáce trhy určené na iné ako na lekárske alebo vedecké účely. Kým politika prohibície vychádza z predpokladov ideologických, politických a ekonomických záujmov, súčasné regulačné princípy sú založené na kritickom vedeckom myslení a zdravotnej a sociálnej politike. Skúsenosť z posledných 50 rokov preukázala, že politike prohibície sa nikdy nepodarilo dosiahnuť ciele ako úplne vyčistenie trhu od marihuany a ďalších kontrolovaných látok. Naopak vzrástla kriminalita spojená z drogami. Medzinárodné porovnanie neukazujú na koreláciu medzi užívaním marihuany a tvrdou prohibičnou politikou. Výskum, ktorý existuje, naznačuje, že sociálne a kultúrne premenné sú najdôležitejšie a že prísna drogová politika okrajovým faktorom ovplyvňujúcim rozhodovanie o použití konope. Holandsko aj keď má zavedené coffee shopy teda priestory kde je možné užívať marihuanu nemá významne odlišné úrovne od svojich susedov, ktorý uplatňujú politiku prohibície. Naopak Spojené kráľovstvo, ktoré má jednu z najprísnejších legislatív v oblasti drog má paradoxne aj jednu z najvyšších úrovní užívanie marihuany. Švédsko prísnu legislatívu v oblasti drog má pomerne nízku spotrebu marihuany, ale vyššiu úroveň konzumácie opiátov a simulantov. V prípade štátov mimo EU napríklad USA a Austrália ich nižšie vládne úrovne presadzujú rôzne úrovne od dekriminalizácie až po trestné činy pri držbe marihuany. Pri porovnaní daných režimov a výškou užívania marihuany zistíme, že neexistuje korelácia. Systému kontroly drog vytvoril obrovský nezdanený príjem z trestnej činnosti. Prohibícia v porovnaní z reguláciou vytvorila mnoho miliardový trh, ktorý riadia organizované skupiny. Podľa štatistických odhadov sa hodnota predanej maloobchodnej marihuany v EU a Nórsku pohybuje medzi 18 až 30 miliardami eur. UNODC odhaduje globálnu maloobchodnú hodnotu marihuany predanej v roku 2013 medzi 40 – 120 miliardami eur. Mnohé kriminálne organizované skupiny len zriedka obmedzujú svoje aktivity do jednej trestnej oblasti, ale pôsobia v celom spektre kriminálnej činnosti. Belgicko, Dánsko a Holandsko, napríklad uvádzajú, zvýšenie trestnej činnosti, vrátane násillia a zastrasovania, spojené s výrobou marihuany. Ďalším negatívnym javom sú nepriaznivé sociálne dopady ako diskriminácia užívateľov drog a ich dopad na komunitu:⁷⁷

- Verejné užívanie drog
- Obchod z drogami
- Použité náradie ako striekačky

---

⁷⁷ ALICE RAP 2014 *policy paper series policy brief 5.cannabis – from prohibition to regulation “when the music changes so does the dance”* [online]. Barcelona 2014 [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <http://www.alicerap.eu/resources/documents/cat_view/1-alice-rap-project-documents/19-policy-paper-series.html>

- Násilie medzi priekupníkmi
- Majetková trestná činnosť

Mnohí, ktorých zadržali za držbu alebo predaj marihuany majú záznamy v registri trestov a problémy pri hľadaní zamestnania, ubytovania, medziľudských vzťahov, vodičských preukazov a ďalších podobných problémov. V roku 2011 v USA zadržali za držbu marihuany 660 000 ľudí s toho 50 000 skončilo vo vezení. Väznením za držbu marihuany vznikajú dodatočné náklady pre verejnú správu. V Spojenom kráľovstve usvedčili viac ako milión ľudí z držby marihuany.⁷⁸ Celkové výdavky vlády na drogovú politiku sú Najväčšia časť je určená na liečenia, avšak okolo 300 miliónov libier je použitých na uplatňovanie drogovej politiky. Celkové vládne výdavky na drogovú činnosť v rámci celého systému trestného súdnictva sú na 10 násobnej vyššej ako na uplatňovanie drogovej politiky a to približne 3,355 miliardy libier, čo môžeme nazvať strata z príjmu z daní. Možnosť zdaniť marihuanu predstavuje zníženie nákladov na vojnu proti drogám. Holandské coffee shops údajne zaplatili na dani ročne až 400 miliónov eur a obrat dosiahol v niektorých regiónoch až 2 miliardy. Európsky súdny dvor nedovil platiť DPH z obchodov z marihuany, keďže je to stále zakázaná látka dohovorom OSN. Podľa odhadov predali medzi 50 až 150 tonami marihuany.⁷⁹

Pri tvorbe daňovej legislatívy je najdôležitejšie určenie stupňa legalizácie. Ak sa rozhodneme len pre medicínsku marihuanu s najväčšou pravdepodobnosťou nebude možné zaviesť spotrebnú daň. Z vyššie uvedeného by som pri tvorbe legislatívy umožnil aj predaj marihuany na rekreačné účely. Ak sme porovnali alkohol a tabakové výrobky ako komodity podobné marihuane pre potreby zavedenia legislatívy na spotrebnú daň. Treba si uvedomiť ako sú umiestnené na komerčnom trhu vzhľadom hlavne na dostupnosť. Pri tvorbe legislatívneho návrhu by som odporučil silnú kontrolu trhu z marihuanou a zameral sa najmä na produkciu, ponuku, užívanie Cieľom produkcie je zamerať sa na zabezpečenie kvality prostredníctvom vhodného testovania, zabezpečiť únik marihuany na neregulované nelegálne trhy a zabezpečenie efektívneho riadenie dodávateľského reťazca. Medzi hlavné nástroje tohto cieľa zaradujeme licencie, sledovacie systémy, kontrola kvality, vzorkovanie. Asi hlavný problém je udeľovanie licencií, ktorých by mal byť obmedzený

⁷⁸ ALICE RAP 2014 *policy paper series policy brief 5.cannabis – from prohibition to regulation “when the music changes so does the dance”* [online]. Barcelona 2014 [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: < http://www.alicerap.eu/resources/documents/cat_view/1-alice-rap-project-documents/19-policy-paper-series.html >

⁷⁹ ROBERT J. MACCOUN- *What Can We Learn from the Dutch Cannabis Coffeeshop Experience?* - 2014 [online]. USA 2014 [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: < http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/working_papers/2010/RAND_WR768.pdf >

počet a tvorili by prú časť daňového príjmu. Pri pestovaní je dôležité stanoviť limity pre jednu licenciu aj množstvo použitých chemických látok pri raste marihuany. Ďalším problémom je pestovanie v podmienkach indoor / outdoor , Od roku 2012 sa Kanada rozhodla všetku produkciu marihuany pestovať v prostredí indoor, čiže vo vnútorných priestoroch. Pri pestovaní bez licencie do 3 rastlín pre osobnú spotrebu pri zistený by išlo o priestupok s pokutou.⁸⁰

Dodávka medzi hlavné ciele je potrebné účinne kontrolovať ceny a to správne nastavenie ceny aby neprišlo k rastu nelegálneho trhu alebo presunu k iným drogám, ktoré nie sú zaťažené spotrebnou daňou, efektívne nastavenie daňových sadzieb. Zabezpečiť reguláciu predajcov, poskytnúť dostatočné množstvo informácií. Kontrolou v určení optimálneho veku osobou, ktorá je vo vztyku, stanovenie vhodných miest predaja a spotreby, zákaz reklamy podporujúcej užívanie marihuany, obmedzenie uvádzania na trh, stále vzdelávanie zamestnancov, zapojenie používateľov do tvorby monitorovanie a cenotvorby

Predmetom dane marihuana v akejkol'vek forme (rastliny, živica, produkty obsahujúce marihuanu). Prvá časť príjmu do štátneho rozpočtu z licencie na pestovanie, výskum a vývoj, maloobchodný predaj. Pri lekárskej marihuane oslobodená od spotrebnej dane avšak predávajúci musí zaplatiť daň z obratu 5%. Marihuana na rekreačné účely sa zdaní sadzbou dane 5% z obratu a dodatočnou spotrebnou daňou vo výške 12%. Príjem do štátneho rozpočtu bude rozdelený v pomer 80% štáty rozpočet a 20 % špeciálny fond na podporu závislých na marihuane a prevencii mladistvých do veku 18 rokov. Lekársku marihuanu bude možnosť kúpiť v špecializovaných respektíve certifikovaných lekárňach. Na predaj rekreačnej marihuany budú slúžiť špeciálne obchody, kde bude možno aj marihuanu užívať avšak bez alkoholu a tabakových výrobkov. Tieto obchody musia byť umiestnené vo vzdialenosti 500 metrov od najbližšieho školského zariadenia. Rovnako ako alkohol a tabakové výrobky bude predaj marihuany do 18 rokov zakázaný, predaj mladistvým bude trestným činom. Balenie marihuany a produktov z nej musia byť označené obsahovať informáciu o množstve THC, a ďalších látok. Obal musí byť zabezpečený proti otvoreniu deťmi do 5 rokov.

---

⁸⁰ ALICE RAP Policy Paper Series Policy Brief 5. *CANNABIS – FROM PROHIBITION TO REGULATION* "When the music changes so does the dance" 2014 [online]. Barcelona [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: < http://www.alicerap.eu/resources/documents/cat_view/1-alice-rap-project-documents/19-policy-paper-series.html>

Záver

Spotrebné dane sú pre štátny rozpočet stabilným príjmom, ktorého výnos sa dá v budúcnosti, celkom presne odhadnúť. Pre všetky štáty Európskej únie platí, že ich daňová legislatíva je harmonizovaná v oblasti nepriamych daní z alkoholu, tabakových výrobkov a minerálnych olejov. Niektoré členské štáty uplatňujú v domácej legislatíve zdanenie niektorých vybraných druhov tovar a služieb spotrebnou daňou. V prvej kapitole sme najskôr rozdelili spotrebné dane na harmonizované a neharmonizované. Väčšiu pozornosť sme venovali spotrebným daniam, ktoré nie sú harmonizované avšak niekedy existujú aj vo viacerých legislatívach. Pre lepšiu orientáciu v problematike sme sa rozhodli ich rozdeliť na tri skupiny a to: spotrebné dane na potraviny, kde medzi najvýznamnejšie patria spotrebné dane z nealkoholických nápojov, medziproduktu, zmrzliny, sladkostí, čokolády a kávy. Najväčšie zastúpenie majú spotrebné dane na ochranu životného prostredia, ktoré delíme na priame a nepriame. Do tejto skupiny zaradujeme najmä spotrebné dane na vozidlo, CO₂, minerálny olej, dodatočnú elektrickú energiu, pesticídov, síry, dusíka ale aj obalov na fľaše, letiskových táx. Jedinou spotrebnou daňou, ktorú zaradujeme do kategórie ostatných je spotrebná daň na licencie. Vzhľadom na náš cieľ práce a to zdanenie marihuany sme v závere prvej kapitoly venovali pozornosť legislatívnej úprave regulácie trhu z omamnými látkami chronologicky od začiatku 20 storočia. Pri tvorbe diplomovej práce sme sa opierali o poznatky ekonómov v oblasti skúmanej problematiky a to najmä v spojení z legalizáciou drog a jej následkami na štátne príjmy, daňové príjmy, zdravie a kriminalitu a v neposlednom rade aj o rast či pokles užívateľov marihuany.

Vo výsledok práce sme sa zamerali na riešenie legislatívnej problematiky v súvislosti z marihuanou v Colorade štáte Spojených štátov amerických. Z analýzy vyplynulo, že už v roku 2000 schválil dodatok č.20 k ústave, ktorý povolil užívanie marihuany na lekárske účely. Colorado však zašlo ešte ďalej a po referende v ktorom si 53,3 % voličov odhlasovalo legalizáciu marihuany sa tak aj stalo v roku 2012. V Colorade už pred rokom 2012 bol nárast pacientov, ktorí získali oprávnenie k užívaniu marihuany na lekárske účely. Jednak to bolo spôsobené záujmom o liečbu pomocou marihuany ale aj legislatívnym problémom, ktorý umožnil nárast pacientov s oprávnením počas rokov 2008 až 2009 o 851 %. Colorado podcenilo otázku získania údajov o kriminalite spojených s marihuanou a preto v súčasnosti neviem s istotou povedať či legalizácia marihuany spôsobila rast kriminality, avšak policajné oddelenie si myslí, že sa kriminalita zvyšuje.

Negatívnym vplyvom bolo aj zvýšenie bezdomovcov, ktorý pri vstupe do útulkoch uviedli po hľadaní práce marihuanu ako druhý najčastejší dôvod príchodu do štátu Colorado. Odhadovaný dopyt za rok 2014 bol na úrovni 130 metrických ton avšak legálni dodávatelia boli schopní dodať len 77 metrických ton. Zvyšných 53 metrických ton získali užívatelia z čierneho alebo šedého trhu. Legalizácia spôsobila nárast počtu nelegálnych pestovateľov spojených aj s presunom marihuany do okolitých štátov. Zachytené zásielky obsahujúce marihuanu boli v roku 2009 0 libier avšak v roku 2013 už 493,05 libier a majú stále rastúci trend. Jedným z dôvodov prečo stále rastie aj šedý trh je zdanenie marihuany pre rekreačné účely sadzbou až 21,2 %. Federálne úrady informujú že podiel ilegálnej marihuany do okolitých štátov zaznamenal až 300 % nárast oproti z pred legalizácie. Dôležitou témou v spojitosti s užívaním marihuany je aj hospitalizácia osôb. Od roku 2000 má rastúcu tendenciu a v poslednom zaznamenanom období bol nárast oproti roku 2000 tri a pol násobný. Od zavedenia dane na rekreačnú marihuanu v roku 2014 vrástli medziročne príjmy o viac ako 263%. Najväčší príjem tvorili v roku 2014 tvorili licencie na pestovanie a predaj, potom daň z obratu a nakoniec spotrebná daň. Daň z marihuany v Colorade pre lekárske účely má sadzbu dane 2,9 % avšak rekreačná marihuana je zdanená sadzbou na úrovni okolo 21 % v závislosti od rozhodnutia miestnej časti. Väčšina výnosu putuje do fondu - Marijuana Cash Fund, ktorý pomáha pri liečbe a aplikácii legislatívy. Výnos spotrebnej dane v sadzbe 15 % smeruje do fondu verejných škôl.

Ďalej som sa rozhodli analyzovať stav s marihuanou v Európskej únii, a niektorých krajinách ktoré vykazujú spoločne údaje o drogovej problematike. Základom právneho rámca pre drogovú politiku v Európskej únii sú dohovory Organizácie spojených národov o drogách. V stálych diskusiách na pôde Európskej únie prichádza k názorom o odklon od súčasnej prohibičnej politiky a dekriminalizácie marihuany pre samotné užívanie. Podiel na záchytoch drog v Európskej únii ukazuje, že až 80 % záchytov je spojených s marihuanou. Ročná spotreba je na úrovni 2 000ton a väčšina marihuany sa už pestuje na území Európskej únie. Hašiš – živica z marihuany je najčastejšie dovážaná z Maroka cez územie Španielska. V poslednom roku sa zvýšil podiel zachytenej marihuany v Grécku, Taliansku a Turecku až dvojnásobne. Podobne medziročne rastie aj kvalita THC v zachytenej marihuane. Podľa údajov EMCDDA užilo až 80 miliónov obyvateľov Európskej únie za posledný rok drogu. V posledných rokoch je stúpajúci trend konzumácie marihuany najmä v škandinávskych štátoch. Niektoré krajiny ako Nemecko, Španielsko, Francúzsko a Veľká Británia ohlásili klesajúci trend užívania marihuany. Podobne ako to bolo v Colorade aj v Európskej únii narastá počet hospitalizovaných, aj tých ktorý

nastupujú do liečebne pre problémy s konzumáciou drog. Pri analýze užívania návykových látok medzi 15-16 ročnými študentami až 64 % z nich malo skúsenosť v minulom mesiaci s alkoholom, 30% fajčilo cigarety a z nelegálnych drog 12% užilo marihuanu. Podľa výskumov najčastejšie užívajúci marihuanu sú tí, ktorí konzumovali alkohol a fajčili cigarety.

ALICE RAP je prvý veľkoeurópsky projekt zameraný na závislosť a životný štýl a jeho úlohou je priniesť nové možnosti v implementácii regulačnej politiky. Podľa štúdie ma európska únia skúsenosti v regulácii alkoholu a tabakových výrobkov a preto by súčasný systém prohibície marihuany mala zmeniť pomocou právanej regulačnej politiky. Podľa štúdie je vyvíjaný tlak na dekriminalizáciu, keďže marihuanu považujú ako legálnu komoditu porovnateľnú z alkoholom alebo tabakom, ktorá môže byť regulovaná a zdanená. Treba podotknúť, že v mnohých európskych krajinách boli uskutočnené reformy. Skúsenosť z posledných 50 rokov preukázala, že politike prohibície sa nikdy nepodarilo dosiahnuť ciele ako úplne vyčistenie trhu od marihuany naopak vzrastala kriminalita. Medzinárodné porovnanie neukazujú na koreláciu medzi užívaním marihuany a tvrdou prohibičnou politikou. Ďalšie výskumy naznačujú že hlavným faktorom v užívaní drog sú sociálne a kultúrne premenné a nie prísna legislatíva. Holandsko aj napriek coffee shopom, kde legálne zakúpíte marihuanu nemá významne vyššie úrovne v užívaní ako susedné štáty uplatňujú politiku prohibície. Naopak Spojené kráľovstvo, ktoré má jednu z najprísnejších legislatív v oblasti drog má paradoxne aj jednu z najvyšších úrovní užívanie marihuany. V práci spomínam aj ďalšie príklady na porovnanie systému prohibície a regulácie. Podľa štatistických odhadov sa hodnota predanej maloobchodnej marihuany v EU a Nórsku pohybuje medzi 18 až 30 miliardami eur väčšina príjmov plynie organizovaným skupinám. Náklady na správu súčasného systému prohibície od vlády Spojeného kráľovstva sú okolo 1,1 miliardy libier. Najväčšia časť je určená na liečenia, avšak okolo 300 miliónov libier je použitých na uplatňovanie drogovej politiky. Celkové vládne výdavky na drogovú činnosť v rámci celého systému trestného súdnictva sú na 10 násobnej vyššej ako na uplatňovanie drogovej politiky a to približne 3,355 miliardy libier. Holandské coffee shops údajne zaplatili na dani ročne až 400 miliónov eur a obrat dosiahol v niektorých regiónoch až 2 miliardy. Európsky súdny dvor nedovil platiť DPH z obchodov z marihuany, keďže je to stále zakázaná látka dohovorom OSN.

Pri aplikácii jednoduchej dane z marihuany sme sa vyhli legislatívnym úpravám zákonom vzhľadom na rozsah práce. Snažili sme sa vytvoriť jednoduchú spotrebnú daň, pri tvorbe dane z marihuany sme aplikovali, už spomínané problémy, ktoré nastali po

legalizácii v niektorých spomínaných štátoch. Možnosť zdanit' marihuanu predstavuje zníženie nákladov na vojnu proti drogám. Netvrdíme, že po legalizácii a následnom zdanení nepríde k daňovým únikom avšak vzhľadom na súčasnú ekonomickú krízu vo svete, keď krajiny potrebujú nové príjmy do štátnych rozpočtov sa zdanenie marihuany zdá ako vhodné riešenie na naplnenie rozpočtov. Podobnosť marihuany s alkoholom a tabakovými produktmi vytvára priestor pre jej reguláciu a následne zdanenie.

Zoznam použitej literatúry

Knižná literatúra :

- [1.] BEGG, D. et al. Economics New York: McGraw-HillEducation 2011 s. 509. 10th Editon ISBN 9780077129521
- [2.] MANKIW, N.-G. – TAYLOR, M.-P. 2011 Economics Singapore: SengLee Press 2011 s. 902 ISBN 978 -1- 84480-870-0
- [3.] SAMUELSON P.-A. –NORDHAUS W.-D. 1999 Ekonomia Bratislava: ELITA 2000 s. 600. ISBN 80-8044-059-X
- [4.] VERMEEND, W. et al. Taxes and the economy 2008 s 504. ISBN 978 1 84720 115 7
- [5.] VIKTOR A. DEBNÁR 2005. *Konopi a marihuana*. 1. vyd. Volvox Globator, 2005. s.144 ISBN 80-7207-584-5

Elektronické zdroje:

- [6.] ALICE RAP Policy Paper Series Policy Brief 5.cannabis 2014 – *from prohibition to regulation “when the music changes so does the dance”* [online] 2014 Barcelona [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <http://www.alicerap.eu/resources/documents/cat_view/1-alice-rap-project-documents/19-policy-paper-series.html>
- [7.] EMCDDA *New developments in Europe's cannabis market* [online]. Lisabon [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <<http://www.emcdda.europa.eu/topics/pods/cannabis-markets-developments> >
- [8.] EMCDDA 2014 *European Drug Report: Trends and developments* May 2014 Lisbon online] 2014 Lisabon [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete: <ir.lawnet.fordham.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1327&context=caputo > MICHAEL R. CAPUTO AND BRIAN J. OSTROMSOURCE 1994 Potential Tax Revenue from a Regulated Marijuana Market: A Meaningful Revenue Sourcecontext=faculty_scholarship>
- [9.] EUROPEAN COMMISSION *Alkoholické nápoje* [online] Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/alcoholic_beverages/index_en.htm >

- [10.] EUROPEAN COMMISSION *Alkoholické nápoje* [online] Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0083:en:HTML> htm >
- [11.] EUROPEAN COMMISSION *Alkoholické nápoje* [online] Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0084:en:HTML> >
- [12.] EUROPEAN COMMISSION *Tabakové výrobky* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/tobacco_products/index_en.htm >
- [13.] EUROPEAN COMMISSION *Energetické výrobky* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:176:0024:0036:EN:PDF> >
- [14.] EUROPEAN COMMISSION *Energetické výrobky* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/energy_products/index_en.htm >
- [15.] EUROPEAN COMMISSION *Smernica 2003/96 /ES* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/energy_products/legislation/index_en.htm >
- [16.] EUROPEAN COMMISSION *Energetické výrobky* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/excise_duties/energy_products/alternative_energy/index_en.htm>
- [17.] EUROPEAN COMMISSION *Smernica 2003/30/EC* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:123:0042:0046:en:PDF>>
- [18.] EUROPEAN COMMISSION *Smernica 2003/96/EC* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0096:en:HTML>>

- [19.] EUROPEAN COMMISSION Spotrebná daň z nealkoholických nápojov [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=32/1388754628&taxType=Other+indirect+tax>
- [20.] EUROPEAN COMMISSION Spotrebná daň z kávy [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=27/1388754628&taxType=Other+indirect+tax>
- [21.] EUROPEAN COMMISSION *tax in denmark* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://exporthelp.europa.eu/thdapp/taxes/show2Files.htm?dir=/taxes/notes&reporterId2=BE&file2=ehit_be13_05v001/be/main/ovr_exc_be_0612.htm&reporterLabel2=Belgium&languageId=en&status=PROD#Excisedutyonnonalcoholicbeverages>
- [22.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z kávy* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=53/1313712000&taxType=Other+indirect+tax>
- [23.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z kávy* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html>
- [24.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na zmrzlinu* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=168/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>
- [25.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na medziprodukt* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=765/1230768000&taxType=Alcoholic+beverages>
- [26.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na sladkosti, zmrzlina a nealkoholické nápoje* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=2001/1388754738&taxType=Other+indirect+tax>

- [27.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na motorové vozidlo* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=57/1313712000&taxType=Other+indirect+tax >
- [28.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na motorové vozidlo* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <
http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=744/1388754672&taxType=Other+indirect+tax>
- [29.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na motorové vozidlo* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=282/1388754752&taxType=Other+indirect+tax >
- [30.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na motorové vozidlo* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=426/1199145600&taxType=Other+indirect+tax>
- [31.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na niektoré minerálne oleje na maloobchodný predaj* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15].
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=230/1230768000&taxType=Other+indirect+tax>
- [32.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z CO2* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=714/1388754940&taxType=Other+indirect+tax>
- [33.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z CO2* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=714/1388754940&taxType=Other+indirect+tax >
- [34.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z vody v potrubiach* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=173/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>
- [35.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z jadrového paliva* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <

- http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=1042/1424159159&taxType=Other+indirect+tax
- [36.] EUROPEAN COMMISSION Prehľad spotrebných daní v Belgicku [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://exporthelp.europa.eu/thdapp/taxes/show2Files.htm?dir=/taxes/notes&reporterId2=BE&file2=ehit_be13_05v001/be/main/ovr_exc_be_0612.htm&reporterLabel2=Belgium&languageId=en&status=PROD#Excisedutyonnonalcoholicbeverages>
- [37.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na na distribúciu reklamných obežníkov* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=2741/1424159127&taxType=Other+indirect+tax>
- [38.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na pesticídy* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=161/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>
- [39.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň zo skládok* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=252/1388754737&taxType=Other+indirect+tax>
- [40.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň – balenie nápojov* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=246/1388754737&taxType=Other+indirect+tax>
- [41.] EUROPEAN COMMISSION *Daň na niektoré obaly, jednorazové riady a podobne* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=165/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>
- [42.] EUROPEAN COMMISSION *Daň na niektoré obaly, jednorazové riady a podobne* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=165/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>
- [43.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na pohonné hmoty* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:

- <http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=655/1388754817&taxType=Other+indirect+tax >
- [44.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň zo štrku* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=513/1388754968&taxType=Other+indirect+tax>
- [45.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň zo síry* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=512/1388754968&taxType=Other+indirect+tax>
- [46.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň zo síry* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=164/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>
- [47.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z letiskových táx* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <https://www.gov.uk/air-passenger-duty> >
- [48.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň z letiskových táx* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=714/1388754940&taxType=Other+indirect+tax >
- [49.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na NiCd-akumulátory* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=162/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>
- [50.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň na PVC a fialaty* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=159/1388754714&taxType=Other+indirect+tax>
- [51.] EUROPEAN COMMISSION *Odpadové vody* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete:
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html#1721388754713>

- [52.] EUTAX *Environmental Taxes in Denmark* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < <https://www.cfe-eutax.org/taxation/environmental-taxes/denmark> >
- [53.] EUROPEAN COMMISSION *Spotrebná daň – licencie, povolenia, oprávnenia* [online]. Brusel 2015 [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: < http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetail.html?id=855/1388754801&taxType=Other+indirect+tax >
- [54.] ETHAN A. NADELMANN 1989 *Drug prohibition in the United States: costs, consequences, and alternatives*. [online]. USA 1989 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: < <http://www.sciencemag.org/content/245/4921/939.abstract> >
- [55.] JEFFREY A. MIRON AND JEFFREY ZWIEBEL. 1995. *The Economic Case Against Drug Prohibition - The Journal of Economic Perspectives* [online]. USA 1995 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: <<http://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/jep.9.4.175>>
- [56.] JEFFREY A. MIRON. 2010. *The Budgetary Implications of Drug Prohibition* [online]. USA 2010 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: <http://scholar.harvard.edu/files/miron/files/budget_2010_final_0.pdf >
- [57.] MARK A. R. KLEIMAN, AARON J. SAIGER – 1989 - *Drug Legalization: The Importance of Asking the Right Question* [online]. USA 1989 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: <http://ir.lawnet.fordham.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1327&context=faculty_scholarship >
- [58.] MICHAEL R. CAPUTO AND BRIAN J. OSTROMSOURCE 1994 *Potential Tax Revenue from a Regulated Marijuana Market: A Meaningful Revenue Source* [online]. USA 1994 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1536-7150.1994.tb02619.x/pdf> >
- [59.] MICHAEL GROSSMAN, FRANK J. CHALOUPEK A KYUMIN SHIM 2002 *Illegal Drug Use And Public Policy - Health Affairs* [online]. USA 2002 [cit. 2015-4-22]. Dostupné na internete: <<http://content.healthaffairs.org/content/21/2/134.full> >
- [60.] ROBERT J. MACCOUN 2010 - *What Can We Learn from the Dutch Cannabis Coffeeshop Experience?* - [online]. 2010 USA [cit. 2015-4-25]. Dostupné na internete:

<http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/working_papers/2010/RAND_WR768.pdf>

- [61.] UNDOC *a century of international drug control* [online]. Wien [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Studies/100_Years_of_Drug_Control.pdf >
- [62.] UNODC-*drugs definitions* [online]. Wien [cit. 2015-4-15]. Dostupné na internete: <<http://www.unodc.org/unodc/en/illicit-drugs/definitions/>>